

Skupština Crne Gore
Parlamentarna budžetska kancelarija

Prikaz

**Predloga zakona o
budžetu Crne Gore
za 2023. godinu**

Broj: 16/2022

Klas. br: 00-51-6/22-16

Datum: decembar 2022. godine

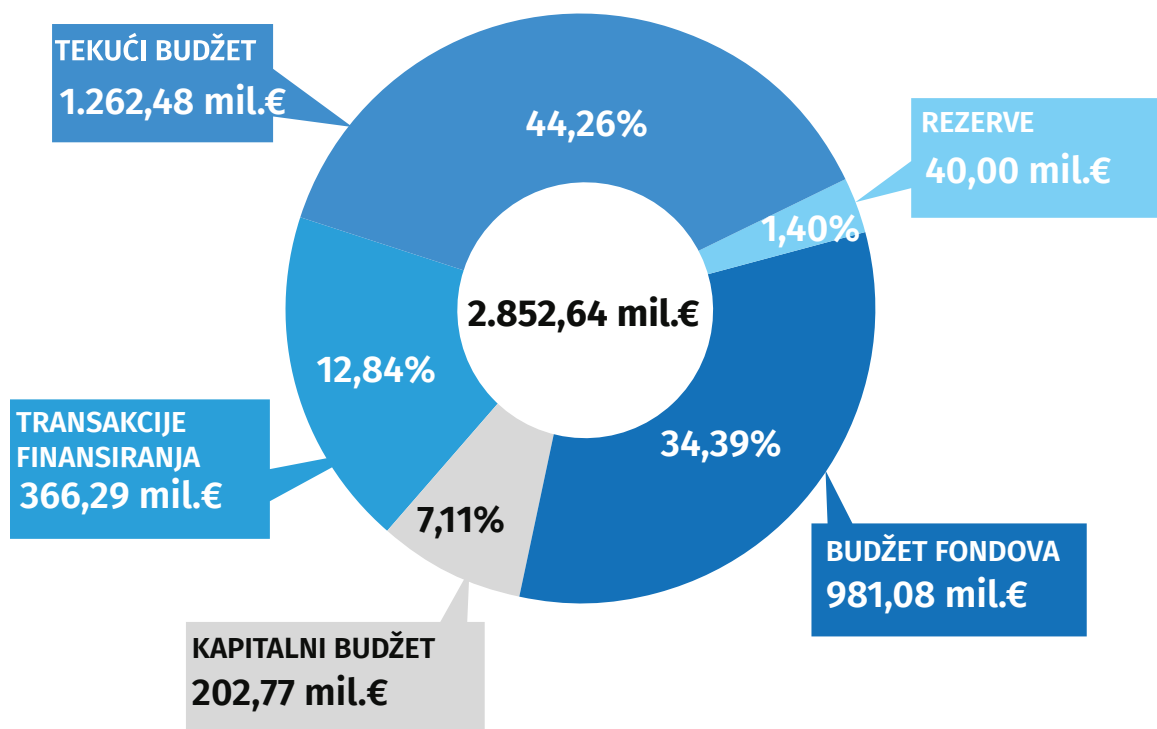
Pripremila: Parlamentarna budžetska kancelarija

* Parlamentarna budžetska kancelarija Skupštine Crne Gore, prilikom izrade istraživačkih radova, koristi se javno dostupnim podacima i podacima iz baza ograničenog pristupa, strogo vodeći računa o kredibilnosti izvora. Kancelarija ulaže sve razumne napore da informacije sadržane u istraživačkom radu budu tačne i potpune, ali ne snosi odgovornost za eventualnu netačnost i nepotpunost istih. Stavovi izrečeni u tekstu ne predstavljaju zvaničan stav Skupštine Crne Gore.

** Svi pojmovi upotrijebljeni u istraživačkom radu u muškom gramatičkom rodu obuhvataju muški i ženski rod lica na koja se odnose.

Budžet za 2023. godinu planiran je u iznosu od 2.852,64 mil.€, što je više za 6,16%, odnosno za 165,62 mil.€ u odnosu na budžet planiran 2022. godine, kada je Zakonom o izmjenama i dopunama Zakona o Budžetu Crne Gore za 2022. godinu¹ utvrđen na iznos od 2.687,03 mil.€.

Primici i depoziti raspoređuju se na: tekući budžet, rezerve, budžet državnih fondova, kapitalni budžet i transakcije finansiranja:

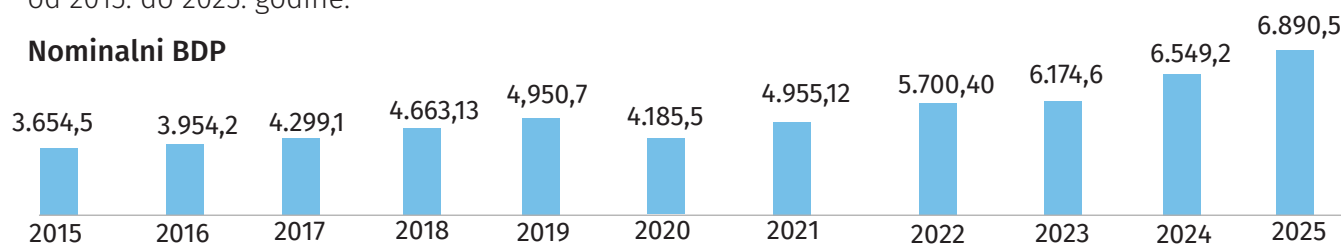
Grafik 1 – struktura predloženog budžeta (u mil. eur i %)

- **Tekući budžet** planiran je u iznosu 1.262,48 mil.€, čini 44,26% budžeta za 2023. godinu i veći je za 17,50% u odnosu na rebalansom planirani za 2022. godinu.
- **Rezerve budžeta** planirane su u iznosu 40,0 mil.€, čine 1,40% budžeta i manje su za 59,99% u odnosu na rebalansom planu iz 2022. godine.
- **Budžet državnih fondova** iznosi 981,08 mil.€, čini 34,39% budžeta i viši je za 5,16% u odnosu na rebalansom planirani za 2022. godinu.
- **Kapitalni budžet** planiran je u iznosu 202,77 mil. €, čini 7,11% budžeta, manji je za 15,73% u odnosu na rebalansom planirani za 2022. godinu.
- **Transakcije finansiranja** izdataka iznose 366,29 mil. €, čine 12,84% budžeta i više su za 8,06% u odnosu na rebalansom planirani za 2022. godinu.

1 Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o Budžetu Crne Gore za 2022. godinu ("Službeni list Crne Gore", br. 109/22)

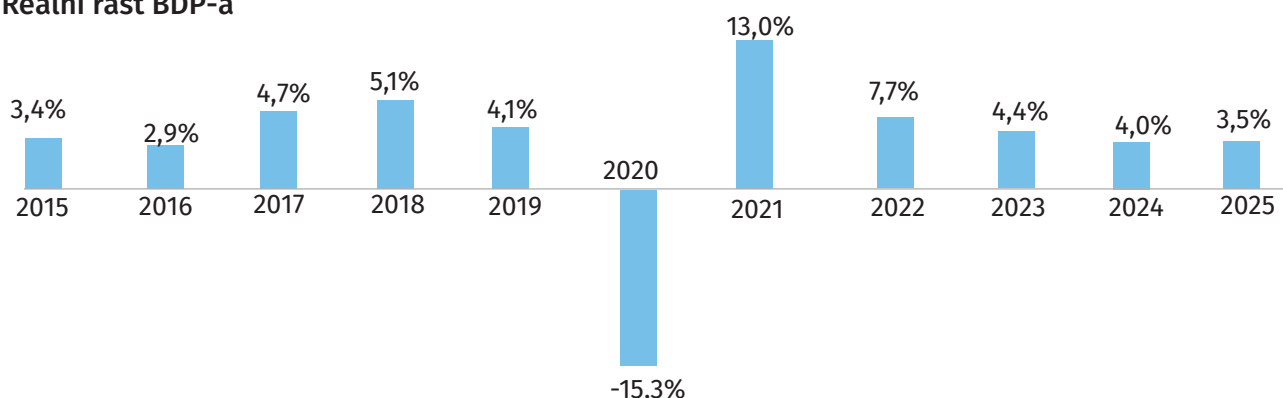
U nastavku je prikazan trend kretanja bruto domaćeg proizvoda (BDP-a) i realnog rasta BDP-a² za period od 2015. do 2025. godine.

Nominalni BDP

Grafik 2 – trend nominalnog BDP-a u periodu 2015 – 2025. godine (u mil. eura)

Realni rast BDP-a

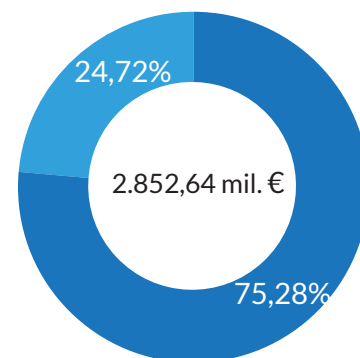

Grafik 2 – trend realnog rasta BDP-a u periodu 2015 – 2025. godine (u %)

Ključne brojke

Budžet Crne Gore za 2023. godinu biće u deficitu.

- **Izvorni prihodi** projektovani su u iznosu od 2.147,4 mil.€ ili 34,8% procijenjenog BDP-a i u odnosu na planirane Zakonom o izmjenama i dopunama Zakona o budžetu za 2022. godinu veći su za 216,4 mil.€ ili 11,2%.
- **Izdaci budžeta** planirani su u iznosu od 2.513,4 mil.€ ili 40,7% procijenjenog BDP-a i u odnosu na planirane za 2022. godinu veći su za 129,5 mil. € ili 5,4%. U strukturi izdataka, **tekuća budžetska potrošnja** projektovana je na nivou od 2.283,57 mil.€ ili 37,0% BDP-a, dok je **kapitalni budžet** projektovan na nivou od 202,78 mil.€, odnosno 3,3% BDP-a. Rast izdataka u 2023. godini prevashodno je rezultat rasta tekuće budžetske potrošnje od čega se najveći dio odnosi na mandatorne rashode čiju visinu opredjeljuju zakonska rješenja.
- **Budžetski deficit** u srednjem roku kreće se u rasponu od 366,3 mil.€ ili 5,9% BDP-a u 2023. godini do 441,5 mil.€ ili 6,4% BDP-a u 2025. godini.
- **Otplata duga** u 2023. godini iznosi 338,1 mil.€ ili 5,5% BDP-a sa tendencijom rasta u srednjem roku na 755,9 mil. € ili 11% BDP-a u 2025. godini, te će nedostajuća sredstva iznositi 705,18 mil.€.
- Shodno kretanju budžetskog deficita i otplate duga, ukupne potrebe **zaduživanja** u periodu 2023-2025. godine iznosiće 2,7 mlrd€.

Grafik 3 – struktura prihodne strane budžeta (u %)

izvorni prihodi	2.147,46
finansiranje	705,18

Tabela 2 – struktura prihodne strane budžeta (mil. €)

² Nominalni iznosi BDP-a i realni rast, za period od 2015. do 2021. godine, preuzeti su sa internet stranice Uprave za statistiku, dok navedeni podaci, za period od 2022. do 2025. godine, predstavljaju projekcije Ministarstva finansija - osnovni scenario

Strategija politike i srednjoročni ciljevi u periodu 2023 – 2025. godine

Snažan ekonomski rast u 2022. godini i očekivani nastavak pozitivnih trendova u periodu 2023 – 2025. godine stvorit će uslove za dalji rast budžetskih prihoda koji dominantno zavise od projektovanih stopa makroekonomskih indikatora.

Dakle, dominantan efekat na kretanje prihoda u srednjem roku imaće projektovane stope ekonomskog rasta, kao i sljedeće mjere poreske politike:

- primjena Odluke o umanjenju iznosa akcize na promet bezolovnog benzina i gasnih ulja, u zavisnosti od kretanja cijena na tržištu;
- implementacija Zakona o reprogramu poreskog potraživanja;
- izmjene zakona o finansiranju lokalne samouprave u dijelu umanjenja prihoda koji po ovom osnovu pripadaju centralnom budžetu;
- Izmjena zakona o finansiranju lokalne samouprave u dijelu poreza na promet nepokretnosti, po kojem prihodi ove vrste poreza u procentu od 100% pripadaju lokalnim samoupravama;

kao i jednokratnog efekta implementacije programa „Ekonomske državljanstva“ iz prethodnih godina, u cilju stvaranja uslova za ulaganje ovih sredstava u razvoj manje razvijenih jedinica lokalne samouprave na sjeveru zemlje kroz kapitalne projekte u okviru Kapitalnog budžeta.

Imajući u vidu visoke potrebe za zaduživanjem u narednom srednjoročnom periodu, kao i kretanje glavnih fiskalnih agregata koji se nalaze van granica utvrđenih pravilima fiskalne odgovornosti shodno Zakonu o budžetu i fiskalnoj odgovornosti, u cilju stvaranja uslova za dugoročnu održivost javnih finansija potrebno je sprovesti dodatne mjere fiskalne konsolidacije usmjerene na optimizaciju potrošnje i generisanje novih izvora prihoda.

Obrazloženje kretanja prihoda budžeta po kategorijama u narednom srednjoročnom periodu:

Porezi i doprinosi na zarade u 2023. godini planirani su u ukupnom iznosu od 535,8 mil.€ ili 8,7% projektovanog BDP-a, što je za 37,1 mil.€ ili 6,5% manje u odnosu na planirane za 2022. godinu. Projektovano smanjenje ove kategorije prihoda rezultat je izmjena Zakona o finansiranju lokalne samouprave kojima je dotadašnji procenat ukupno naplaćenih prihoda od poreza na dohodak koji je pripadao centralnom budžetu smanjen u korist lokalnih samouprava kroz veći procenat ustupljenih prihoda. U projekciju ove kategorije prihoda u srednjem roku uključen je projektovani rast zaposlenosti i zarada shodno makroekonomskom okviru, kao i planirana naplata ove kategorije prihoda shodno novom Zakonu o reprogramu poreskog potraživanja.

U periodu 2024-2025. godine ova kategorija prihoda će prosječno godišnje rasti po stopi od 4,9%.

Porez na dobit pravnih lica u 2023. godini projektovan je u iznosu od 121,6 mil.€ ili 2% BDP-a, što je za 37,4 mil.€ ili 44,3% više u odnosu na planirane za 2022. godinu. Procjena ove kategorije prihoda izvršena je na osnovu projektovanog nominalnog rasta BDP-a za 2022. godinu, kao i očekivanim efektima po osnovu novog Zakona o reprogramu

poreskog potraživanja. Kao rezultat uvođenja progresivnih stopa na dobit, u 2023. godini se očekuje veliki rast ove kategorije prihoda budući da obaveza po ovom osnovu za 2022. godinu dospijeva do 31. marta 2023. godine. U periodu 2024-2025. godine, kao rezultat projektovanog rasta ekonomske aktivnosti ova kategorija prihoda zabilježiće prosječnu stopu rasta 6,8%.

Porez na dodatu vrijednost u 2023. godini projektovan je u iznosu od 959,0 mil.€ ili 15,5% BDP-a što je u odnosu na 2022. godinu više za 144,2 mil.€ ili 17,7%. Prihodi od poreza na dodatu vrijednost planirani su shodno projekcijama rasta potrošnje domaćinstava i uvoza shodno makroekonomskom scenariju. U periodu 2024-2025. godine, kao rezultat projektovanog rasta ekonomske aktivnosti, prihodi po ovom osnovu će prosječno godišnje rasti po stopi od 6,7%, uz stabilno učešće u procentu BDP-a od oko 15,7%.

Prihodi od akciza u 2023. godini planirani su u iznosu od 271,5 mil.€ ili 4,4% BDP-a, što je za 10,5 mil.€ ili 4% više u odnosu na planirane za 2022. godinu prije svega, usljed planiranog produženja Odluke o umanjenju iznosa akcize na promet bezolovnog benzina i gasnih ulja i tokom prve polovine 2023. godine, a u

zavisnosti od kretanja cijena na tržištu naftnih derivata. Naime, projektovani rast ove kategorije prihoda za 2023. godinu bi bio značajno veći u slučaju ponovne primjene akciza na bezolovni benzin i gasna ulja u punom iznosu. U periodu 2024-2025. godine akcize će prosječno godišnje rasti po stopi od 6,0% usljed, prije svega, projektovane stabilizacije cijena mineralnih ulja i njihovih derivata te i vraćanja akcize na ove proizvode u punom iznosu.

U 2023. godini projektovan je značajan rast prihoda po osnovu naknada u iznosu od 57,0 mil.€, prvenstveno usljed efekata implementacije programa „Ekonomskog državljanstva“ iz prethodnih godina, u cilju stvaranja uslova za ulaganje ovih sredstava u razvoj lokalnih samouprava kroz kapitalne projekte.

Ostali prihodi planirani su u iznosu od 30,2 mil. € ili 0,5% BDP-a što je na nivou planiranom u 2022. godini.

Prihodi od donacija će u 2023. godini biti na nivou tekuće godine u iznosu od 41,4 mil.€.

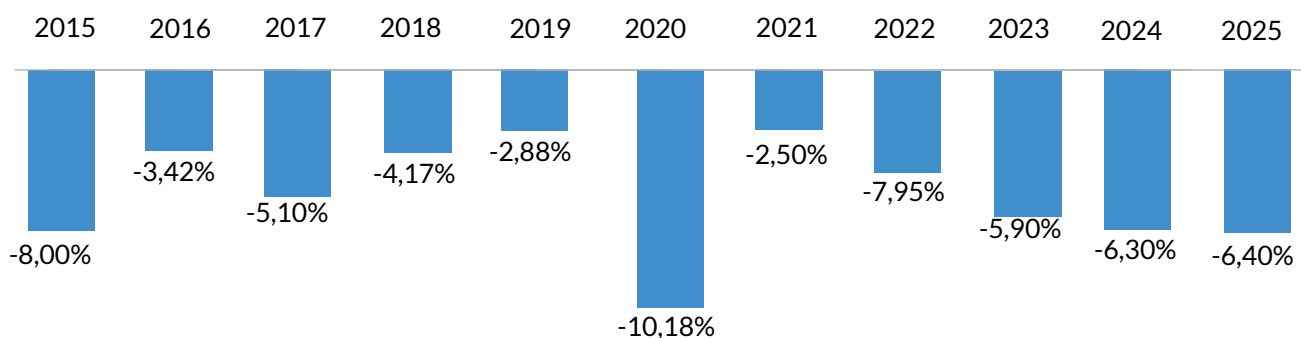
Deficit budžeta Crne Gore

Deficit³ budžeta Crne Gore za 2023. godinu planiran je na nivou od **5,9% BDP-a**:

I IZVORNI PRIHODI	2.147.466.214,58
II IZDACI	2.513.783.148,58
III DEFICIT (I-II)	-366.316.934,00
IV KAMATE	109.927.809,38
V PRIMARNI DEFICIT (III-IV)	-256.389.124,62

Tabela 4 – deficit budžeta Crne Gore (u eur.)

U nastavku je prikazan trend učešća gotovinskog deficita u BDP-u periodu od 2015. do 2025⁴:

Grafik 4 – trend učešća gotovinskog deficita u BDP-u (u %)

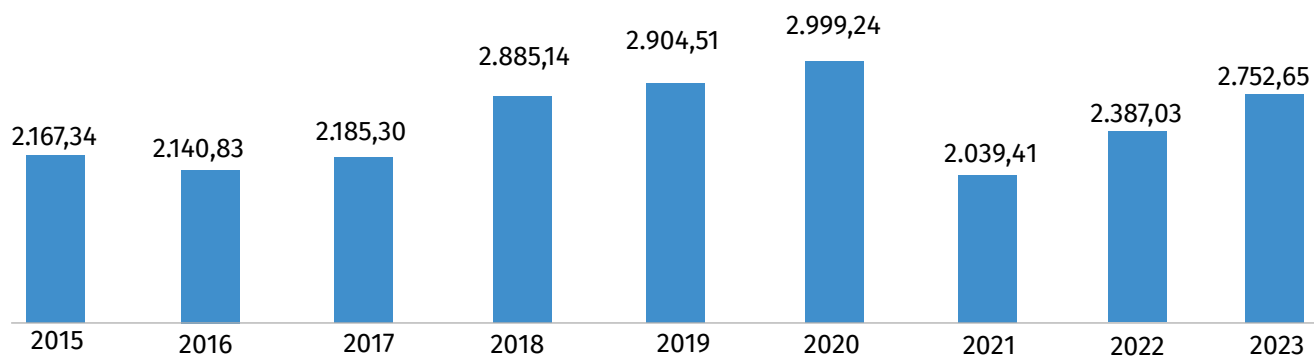
3 Zakonom o budžetu i fiskalnoj odgovornosti, odnosno sistemskim zakonom o budžetu, definisan je limit maksimalnog deficita na nivou od 3% BDP-a. Korišćeni su podaci centralnog nivoa države.

4 Podaci koji se odnose na izvršenje učešća gotovinskog deficita centralnog nivoa države u BDP-u, za period 2015-2021. godine preuzeti iz Izvještaja o primjeni kriterijuma fiskalne odgovornosti u 2022. godini Državne revizorske institucije. Podaci koji se odnose na 2022 - 2025. godinu preuzeti su iz Predloga zakona o budžetu Crne Gore za 2023. godinu. Metodologija obračuna budžetskog gotovinskog rezultata je izmijenjena Zakonom o izmjeni i dopunama Zakona o budžetu i fiskalnoj odgovornosti („Sl. list CG“ 055/18) u dijelu isključivanja izdataka za kupovinu hartija od vrijednosti označenih kao transakcije finansiranja od 2018. godine, te podaci koji su vezani za budžetski gotovinski rezultat u periodu od 2018. do 2025. godini ne korespondiraju sa podacima iz ranijih godina.

Primici budžeta

Ukupni primici budžeta za 2023. godinu (bez depozita države) planirani su u iznosu od 2.752,64 mil.€. U odnosu na planirane u 2022. godini, viši su za 365,62 mil.€, odnosno 15,32%. Depoziti države iznose 100,00 mil.€.

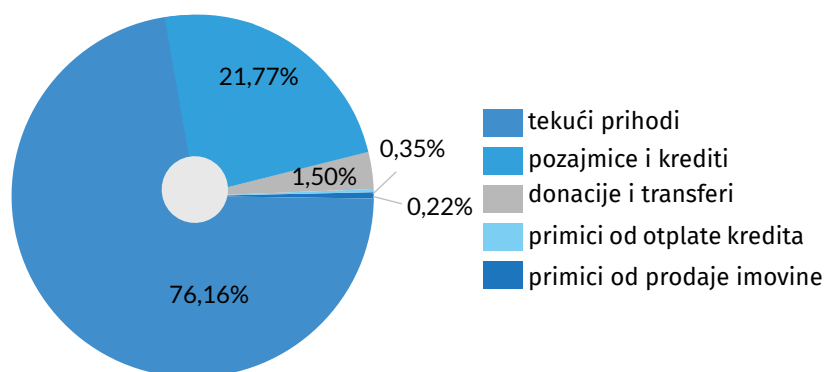
U nastavku je prikazan trend primitaka budžeta države u periodu od 2015. do 2023. godine:⁵

Grafik 4 – trend primitaka budžeta Crne Gore u periodu 2015 – 2023. godine (u mil. eura)

O P I S	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	Predlog zakona 2023	Procentualna promjena 2023 u odnosu na 2022
PRIMICI	2.167,34	2.140,83	2.185,30	2.885,14	2.904,51	2.999,24	2.039,41	2.387,03	2.752,65	15,32%
Tekući prihodi	1.312,18	1.470,81	1.534,41	1.708,02	1.838,73	1.573,19	1.861,40	1.874,41	2.096,33	11,84%
Primici od prodaje imovine	7,84	4,22	6,19	15,75	4,28	8,55	4,45	6,00	6,00	0,00%
Primici od otplate kredita	7,93	4,66	6,58	11,29	8,27	7,41	10,10	9,75	9,75	0,00%
Donacije i transferi	6,60	11,58	25,28	26,71	38,21	57,92	39,88	46,87	41,38	-11,70%
Pozajmice i krediti	832,79	649,56	612,84	1.123,37	1.015,02	1.352,17	123,58	450,00	599,18	33,15%

Tabela 5 – trend primitaka budžeta Crne Gore i procentualna razlika 2015 – 2023. godine (u mil. eura i %)

Tekući prihodi u 2023. godini čine 76,16% ukupnih primitaka budžeta Crne Gore.

Grafik 5 – struktura primitaka budžeta (u %)

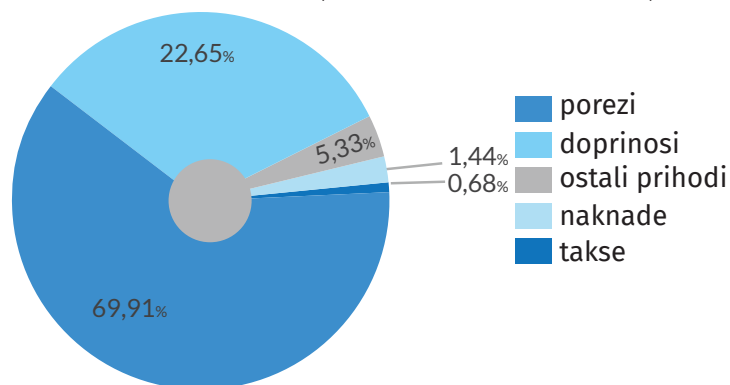
⁵ Podaci za period 2015 - 2018. godine preuzeti su iz zakona o završnim računima budžeta Crne Gore 2015 - 2018. godine, kao i podaci za 2020. godinu, iz Predloga zakona o završnom računu budžeta za 2020. godinu. Podaci za 2019. godinu preuzeti su iz Predloga zakona o završnom računu budžeta za 2019. godinu. Podaci za 2021. godinu preuzeti su iz Predloga zakona o završnom računu budžeta za 2021. godinu. Podaci za 2022. godinu preuzeti su iz Zakona o budžetu Crne Gore za 2022. godinu.

Tekući prihodi budžeta

U odnosu na planirane u 2022. godini, tekući prihodi⁶ viši su za 221,92 mil.€, odnosno 11,84%. U odnosu na planirane 2022. godine, prihodi od naknada bilježe najviši rast, 104,09%.

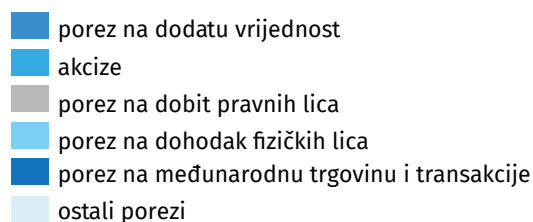
O P I S	2022	Predlog zakona 2023	Procentualna promjena 2023 u odnosu na 2022. godinu
Tekući prihodi	1.874,41	2.096,33	11,84%
Porezi	1.297,60	1.465,46	12,94%
Doprinosi	478,07	474,76	-0,69%
Takse	13,38	14,25	6,54%
Naknade	54,72	111,69	104,09%
Ostali prihodi	30,65	30,18	-1,53%

Tabela 6 – struktura tekućih primitaka budžeta Crne Gore i procentualna razlika 2022. i 2023. godine (u mil. eura i %)

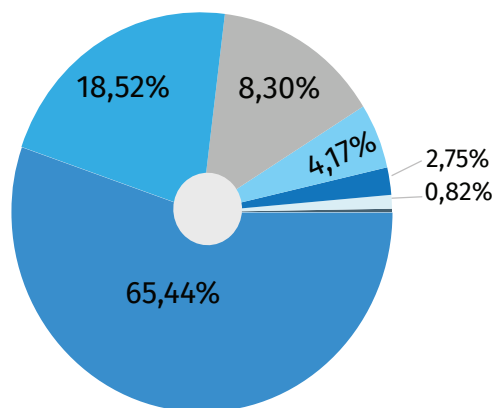

U okviru tekućih prihoda najznačajniji prihod predstavljaju prihodi od poreza, i to 69,91% ukupnih tekućih prihoda.

Grafik 6 – struktura tekućih prihoda (u %)

U okviru poreza najznačajniji prihod predstavljaju prihodi od poreza na dodatu vrijednost, i to 65,44% ukupnih poreskih prihoda.

Grafik 7 – struktura poreskih prihoda (u %)

6 Isto kao 5.

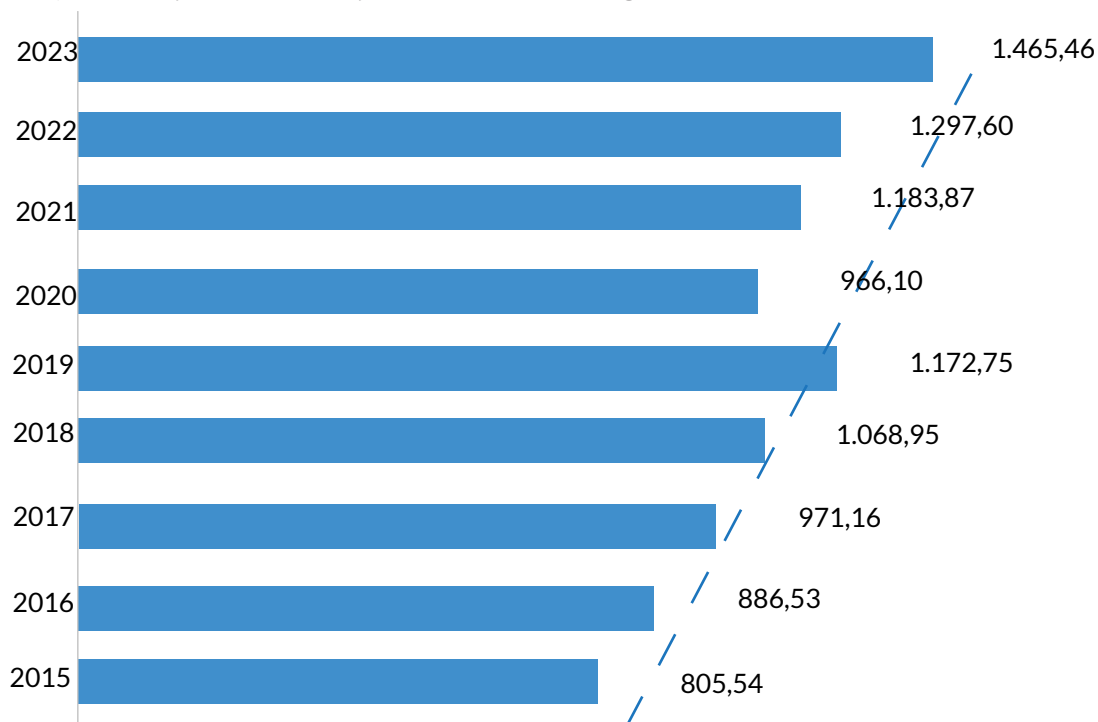
U strukturi naknada, najveći udio ima prihod od ostalih naknada koji iznosi 91,88 mil.€ i za 184,6% je veći u odnosu na prethodnu godinu.

U nastavku je trend primitaka od naknada 2015 - 2023. godine:⁷

O P I S	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	Zakon 2022	Predlog zakona 2023	Procentualna promjena 2023 u odnosu na 2022
Naknade	29,63	73,96	18,97	26,42	28,24	27,82	51,10	54,72	111,69	104,09%
Naknade za korišćenje dobara od opšteg interesa	0,59	0,76	0,73	0,95	0,97	1,18	1,01	1,18	1,23	4,15%
Naknada za korišćenje prirodnih dobara	2,02	2,95	3,44	3,88	3,78	3,69	3,31	3,92	4,44	13,07%
Naknade za priređivanje igara na sreću	6,22	9,21	3,66	9,01	9,53	7,15	8,54	13,97	10,64	-23,81%
Naknade za puteve	15,36	3,99	3,77	3,25	3,63	3,31	3,33	3,36	3,50	4,15%
Ostale naknade	5,34	56,77	7,05	8,98	10,01	12,50	34,92	32,29	91,88	184,56%

Tabela 7 – trend primitaka od naknada (mil eura. i u %)

U nastavku je trend primitaka od poreza 2015 - 2023. godine:⁸

Grafik 8 – trend primitaka od poreza u periodu 2015 - 2023. godine (u mil. eura)

⁷ Podaci za period 2015 - 2018. godine preuzeti su iz zakona o završnim računima budžeta Crne Gore 2015 - 2018. godine, kao i podaci za 2020. godinu, iz predloga zakona o završnom računu budžeta za 2020. godinu. Podaci za 2019. godinu preuzeti su iz Predloga zakona o završnom računu budžeta za 2019. godinu. Podaci za 2021. godinu preuzeti su iz Predloga zakona o završnom računu budžeta za 2021. godinu. Podaci za 2022. godinu preuzeti su iz Zakona o budžetu Crne Gore za 2022. godinu.

⁸ Isto kao 7

Zaduživanje

Nedostajuća sredstva za finansiranje budžeta, u 2023. godini, iznose 705.000.000,00 eura.

Za finansiranje nedostajućih sredstava iz stava 1 ovog člana, Država će, u 2023. godini, koristiti depozite i sredstva iz postojećih kreditnih aranžmana zaključenih u ranijem periodu, kao i sredstva iz novog zaduženja.

Država se u 2023. godini može zadužiti do iznosa od 600.000.000,00 eura za potrebe obezbjeđenja nedostajućih sredstava u 2023. godini putem zaključenja kreditnih aranžmana sa međunarodnim finansijskim institucijama, sa domaćim i/ili inostranim bankama, kroz emisiju državnih zapisa i/ili obveznica na domaćem i/ili međunarodnom tržištu, kao i/ili zaključenjem bilateralnih ili drugih kreditnih aranžmana.

Vlada, u 2023. godini može zaključiti svop ugovore i ugovore o kupovini derivata u skladu sa standardizovanim okvirnim ugovorom o finansijskim derivatima koji je uobičajen u poslovnoj praksi, odnosno na način uobičajen u poslovnoj praksi, radi zaštite od rizika kamatnih i/ili valutnih promjena u vezi sa kreditnim ugovorom sa kineskom Exim bankom zaključenim 2014. godine za potrebe izgradnje auto-puta Bar-Boljare, prioriteta dionica Smokovac-Uvač- Mateševo, kao i u vezi sa drugim zaključenim kreditnim ugovorima, emitovanim hartijama od vrijednosti (obveznicama) i/ili izdatim garancijama u skladu sa ovim zakonom i/ili prethodnim godišnjim zakonima o budžetu Crne Gore.

Vlada može zaključiti aranžmane radi regulisanja prava i obaveza po osnovu neriješenih dužničko-povjerilačkih pitanja nastalih sukcesijom duga SFRJ, kao i aranžmane u cilju prijevremene otplate duga u vezi sa kreditnim aranžmanima i/ili emitovanim hartijama od vrijednosti (obveznicama) u skladu sa zakonom.

Transakcije finansiranja izvršavaće se do nivoa njihovog ostvarenja.

Vlada će u 2023. godini izdati garancije u iznosu od 160.000.000,00 eura.

Za kreditni aranžman između Regionalnog Vodovoda Crnogorsko Primorje DOO i Evropske banke za obnovu i razvoj (EBRD), u iznosu do 12.000.000,00 eura za potrebe druge tranše kreditnog aranžmana, čija je ukupna vrijednost 24.000.000,00 eura, a koji je namijenjen za finansiranje Projekta rješavanja pitanja vodovodne i kanalizacione infrastrukture u naseljima Dobre vode, Veliki pijesak i Utjeha u Opštini Bar i naselje Kruče u Opštini Ulcinj;

Za kreditni aranžman između Evropske banke za obnovu i razvoj (EBRD) i Željezničke infrastrukture Crne Gore, a za finansiranje nabavke mehanizacije za održavanje pruga (građevinsko i elektrotehničko) i nove opreme za pomoćni voz koji se koristi za otklanjanje posljedica nezgoda i nesreća, u iznosu do 11.000.000,00 eura;

Za kreditni aranžman između Željezničkog prevoza Crne Gore i Evropske banke za obnovu i razvoj (EBRD), a za potrebe finansiranja nabavke novih vozova koji bi se koristili u lokalnom prevozu putnika, u iznosu do 20.000.000,00 eura;

Za kreditni aranžman između Željezničkog prevoza Crne Gore i EUROFIME (Specijalizovana finansijska institucija za finansiranje nabavke i opravke voznih sredstava) za potrebe urgentnog generalnog remonta voznih sredstava koja se koriste za željeznički putnički saobraćaj, u iznosu do 2.000.000,00 eura;

Za kreditni aranžman između Željezničke infrastrukture Crne Gore i Evropske investicione banke (EIB), a za potrebe finansiranja nabavke nove signalizacije na pruzi Bijelo Polje-Bar, u iznosu do 30.000.000,00 eura;

Za kreditni aranžman između Montecargo AD Podgorica i kreditora koji će biti utvrđen tokom godine, a za potrebe finansiranja nabavke vagona za održavanje spremnosti voznog parka, u iznosu do 3.000.000,00 eura;

Za kreditni aranžman između Crnogorskog elektroprenosnog sistema AD Podgorica (CGES) i kreditora

koji će biti utvrđen tokom godine, a za potrebe finansiranja Projekta izgradnje buduće trafostanice 400/110 Kv Brezna, u iznosu do 30.000.000,00 eura;

Za kreditni aranžman između Crnogorskog elektroprenosnog sistema AD Podgorica (CGES) i kreditora koji će biti utvrđen u toku godine, a za potrebe finansiranja Projekta izgradnje 110 kV DV Vilusi-Herceg Novi, u iznosu do 13.000.000,00 eura;

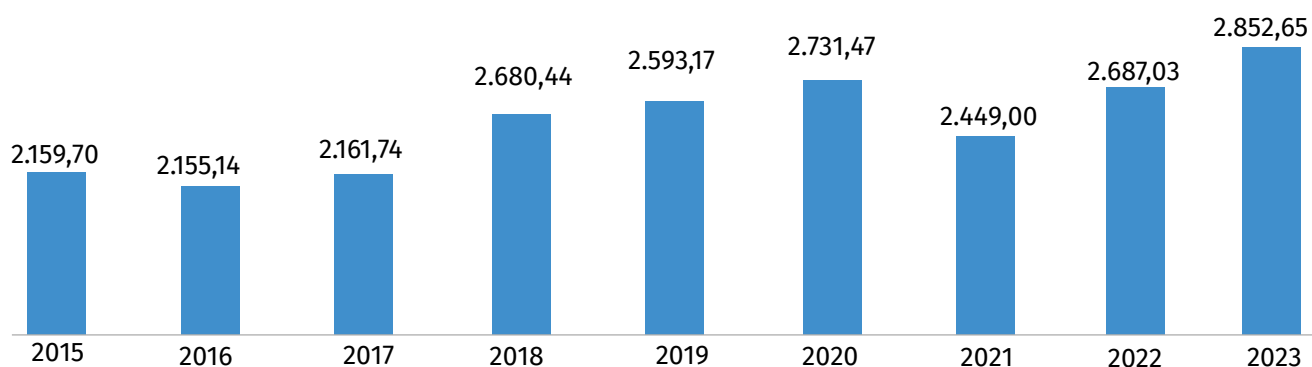
Za kreditni aranžman između Crnogorskog elektroprenosnog sistema AD Podgorica (CGES) i kreditora koji će biti utvrđen u toku godine, a za potrebe finansiranja Projekta ugradnje varijabilne prigušnice u trafostanici Lastva, u iznosu do 9.000.000,00 eura;

Za kreditni aranžman između Elektroprivrede Crne Gore AD Nikšić (EPCG) i Njemačke razvojne banke (KfW), a za potrebe finansiranja Projekta ugradnje agregata A8 HE Perućica, u iznosu do 30.000.000,00 eura.

Izdaci budžeta

Izdaci budžeta za 2023. godinu planirani su u iznosu od 2.852,05 mil.€ i viši su za 165,62 mil.€ ili 6,16% u odnosu na planirane za 2022. godinu.

U nastavku je prikazan trend izdataka budžeta države u periodu od 2015. do 2023:⁹

Grafik 9 – trend izdataka budžeta (u mil. eura)

Opis	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	Zakon 2022	Predlog zakona 2023	Procentualna promjena 2023 u odnosu na 2022
Izdaci	2.159,70	2.155,14	2.161,74	2.680,44	2.593,17	2.731,47	2.449,00	2.687,03	2.852,65	6,16%
Tekući izdaci	641,17	697,29	745,81	788,26	822,77	858,02	875,79	957,73	1.057,43	10,41%
Transferi za socijalnu zaštitu	487,04	554,98	538,05	544,49	554,35	558,68	567,41	698,04	785,18	12,48%
Transferi institucijama, pojedincima, nevladinom i javnom sektoru	136,23	171,82	166,88	208,73	219,69	281,25	257,07	311,96	352,33	12,94%
Kapitalni izdaci	256,49	106,91	287,89	390,98	402,21	230,88	204,67	288,30	247,67	-14,09%
Pozajmice i krediti	2,98	2,87	4,86	4,60	3,18	1,61	1,32	2,67	4,52	69,18%
Otplata dugova	619,15	602,38	398,56	719,51	566,67	684,62	471,52	328,36	365,52	11,32%
Rezerve	16,64	18,90	19,68	23,89	24,30	116,41	71,23	99,97	40,00	-59,99%

Tabela 8 – trend izdataka budžeta (mil eura. i u %)

⁹ Podaci za period 2015 - 2018. godine preuzeti su iz zakona o završnim računima budžeta Crne Gore 2015 - 2018. godine, kao i podaci za 2020. godinu, iz predloga zakona o završnom računu budžeta za 2020. godinu. Podaci za 2019. godinu preuzeti su iz Predloga zakona o završnom računu budžeta za 2019. godinu. Podaci za 2021. godinu preuzeti su iz Predloga zakona o završnom računu budžeta za 2021. godinu. Podaci za 2022. godinu preuzeti su iz Zakona o budžetu Crne Gore za 2022. godinu.

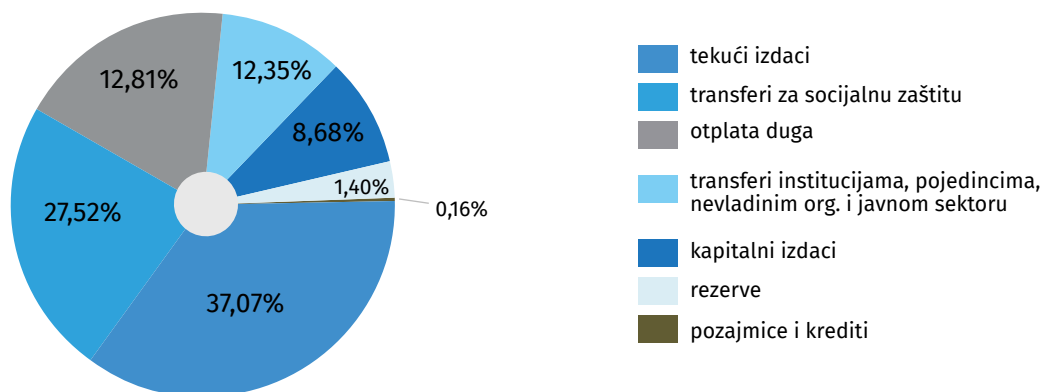
U odnosu na planirane izdatke za 2022. godinu, pozajmice i krediti bilježe rast od 69,18%.

Opis	Zakon 2022	Predlog zakona 2023	Procentualna promjena 2023. u odnosu na 2022. godinu
Izdaci	2.687,03	2.852,65	6,16%
Tekući izdaci	957,65	1.057,43	10,42%
Bruto zarade i doprinosi na teret poslodavca	560,25	627,31	11,97%
Ostala lična primanja	19,31	19,70	2,01%
Rashodi za materijal	48,18	53,73	11,51%
Rashodi za usluge	66,17	67,14	1,46%
Rashodi za tekuće održavanje	28,00	35,58	27,06%
Kamate	92,44	109,93	18,92%
Renta	11,67	12,25	4,97%
Subvencije	66,83	60,97	-8,76%
Ostali izdaci	64,87	70,82	9,17%
Transferi za socijalnu zaštitu	698,04	785,18	12,48%
Prava iz oblasti socijalne zaštite	144,86	190,16	31,27%
Sredstva za tehnološke viškove	30,04	28,61	-4,75%
Prava iz oblasti penzijskog i invalidskog osiguranja	495,05	529,75	7,01%
Ostala prava iz oblasti zdravstvene zaštite	14,68	21,06	43,46%
Ostala prava iz zdravstvenog osiguranja	13,41	15,60	16,33%
Transferi institucijama, pojedincima, nevladinom i javnom sektoru	311,96	352,33	12,94%
Transferi institucijama, pojedincima, nevladinom i javnom sektoru	304,32	343,17	12,77%
Ostali transferi	7,64	9,16	19,84%
Kapitalni izdaci	288,30	247,67	-14,09%
Pozajmice i krediti	2,67	4,52	69,18%
Otplata dugova	328,36	365,52	11,32%
Otplata duga	292,15	338,09	15,72%
Otplata garancija	1,00	2,00	100,00%
Otplata obaveza iz prethodnih godina	36,20	27,43	-24,23%
Rezerve	99,97	40,00	-59,99%
Tekuća budžetska rezerva	99,97	40,00	-59,99%

Tabela 9 – izdaci budžeta 2022. i 2023. godine (mil eura. i u %)

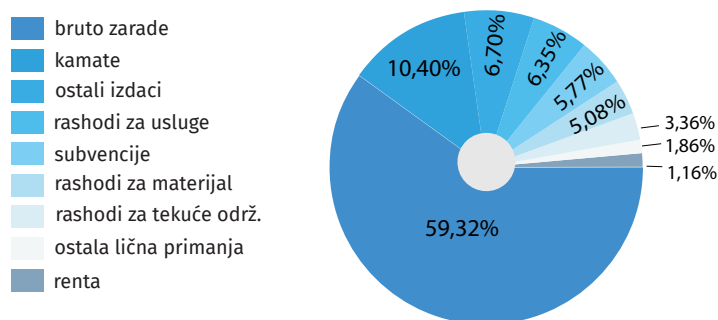
Tekući izdaci

U okviru ukupnih izdataka, tekući izdaci¹⁰ čine 37,07% i iznose 1.057,42 mil. €:

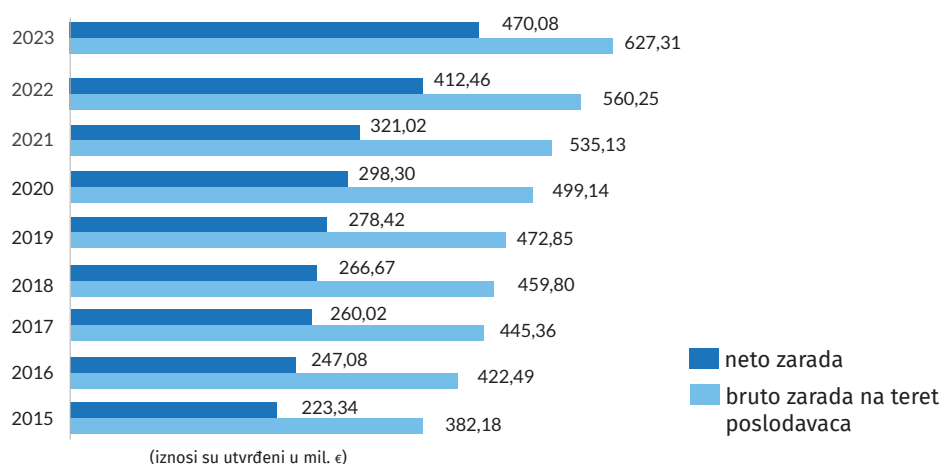
Grafik 10 – struktura izdataka budžeta (u %)

U okviru tekućih izdataka najznačajniji iznos sredstava opredijeljen je na bruto zarade i doprinose na teret poslodavca i to u iznosu od 59,32%.

Grafik 11 – struktura tekućih izdataka budžeta (u. %)

U nastavku je trend kretanja bruto zarada na teret poslodavca i neto zarada u periodu od 2015. do 2023. godine:¹¹

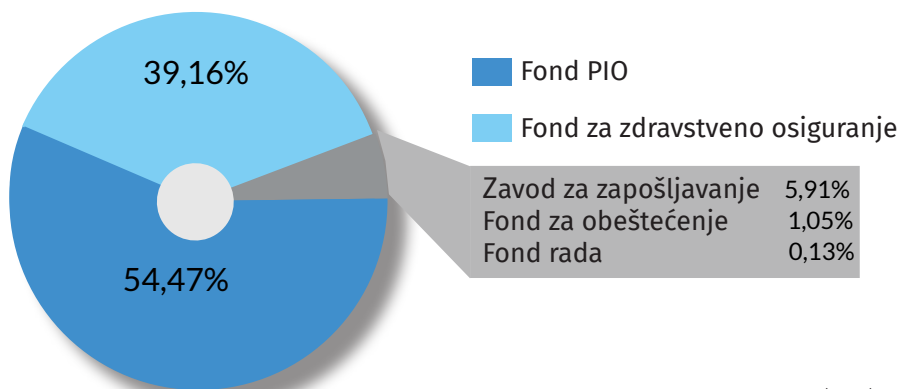
Grafik 12 – trend bruto i neto zarada u periodu 2015 - 2023. godine (u mil. eura)

¹⁰ Ukupan iznos tekućih izdataka, sa tekućim izdacima kapitalnog budžeta.

¹¹ Podaci za period 2015 - 2018. godine preuzeti su iz zakona o završnim računima budžeta Crne Gore 2015 - 2018. godine, kao i podaci za 2020. godinu, iz predloga zakona o završnom računu budžeta za 2020. godinu. Podaci za 2019. godinu preuzeti su iz Predloga zakona o završnom računu budžeta za 2019. godinu. Podaci za 2021. godinu preuzeti su iz Predloga zakona o završnom računu budžeta za 2021. godinu. Podaci za 2022. godinu preuzeti su iz Zakona o budžetu Crne Gore za 2022. godinu.

Budžet fondova

Najveći udio sredstava budžeta državnih fondova u 2023. godini opredijeljeno je za Fond penzijskog i invalidskog osiguranja i to oko 54,47%.

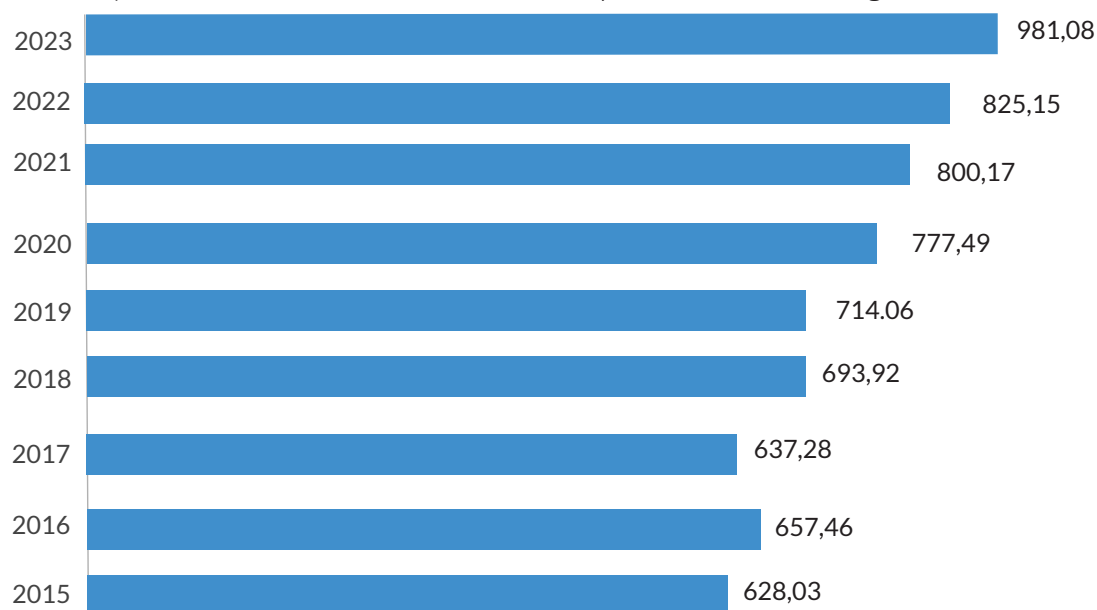

Grafik 13– struktura budžeta fondova (u %)

Opis	Zakon 2022	Predlog zakona 2023
Fond penzijskog i invalidskog osiguranja	502,20	537,54
Fond za zdravstveno osiguranje	392,08	386,49
Zavod za zapošljavanje	50,80	51,23
Fond za obeštećenje	2,77	10,33
Fond rada	1,69	1,31
UKUPNO	949,54	986,90 ¹²

Tabela 10 – budžet fondova 2022. i 2023. godine (mil eura.)

U nastavku je trend budžeta državnih fondova u periodu 2015 - 2023. godine:

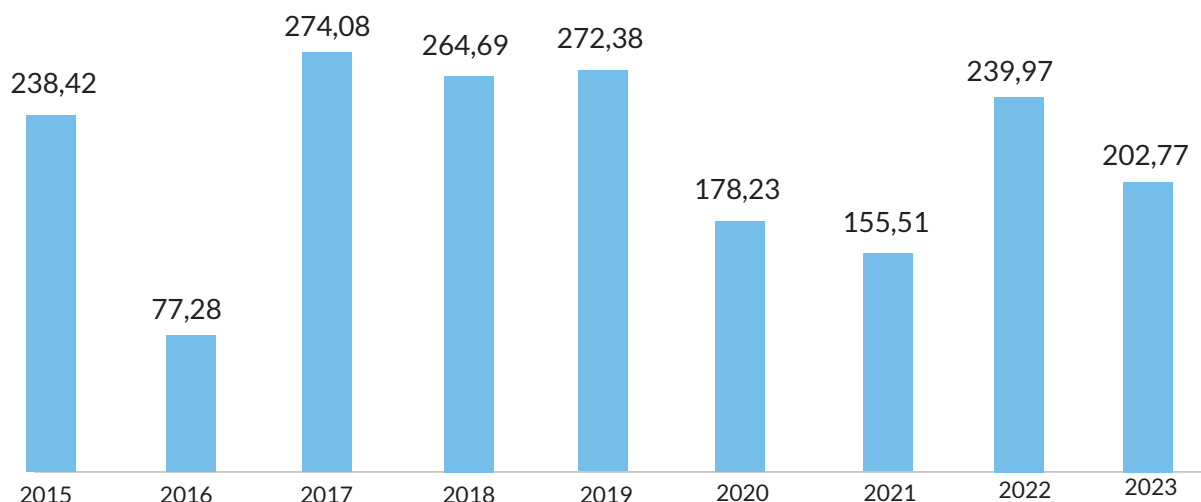

Grafik 14 – trend budžeta državnih fondova u periodu 2015 - 2023. godine (u mil. eura)

¹² U navedeni iznos uključena je i stavka 46 - otplata duga, u ukupnom iznosu 5.842.509 eura.

Kapitalni budžet

U nastavku je prikazan trend kapitalnog budžeta u periodu 2015 - 2023. godine:¹³

Grafik 15 – trend kapitalnog budžeta u periodu 2015 - 2023. godine (u mil. eura)

Sredstva Kapitalnog budžeta planirana su u ukupnom iznosu od 202.776.530,32€ za realizaciju 294 kapitalnih projekata, od čega je iznos od 202.609.375,32€ iz opštih prihoda budžeta, dok se preostali iznos odnosi na sredstva iz namjenskih prihoda (ekonomsko državljanstvo), EU donacija (IPA projekti), kredita i drugih donacija, koji će se ostvariti do nivoa izvršenja.

Upravi za saobraćaj planirana su sredstva u ukupnom iznosu od 90.000.301,00€ za realizaciju 83 projekta, od čega su 63 projekta koja su bili sastavni dio Zakona o budžetu za 2022. godinu (već započeti projekti ili im predstoji raspisivanje tendera), dok su za 2023. godinu planirana sredstva i za realizaciju 20 novih projekata u ukupnom iznosu od oko 10 mil.€ ili ti 11,11% od ukupnog kapitalnog budžeta Uprave. Takođe, Planirana sredstva u iznosu od 5 mil.€ za projekat izgradnje Autoputa Bar-Boljare odnose se na otklanjanje nedostataka na prioritetnoj dionici Smokovac-Mateševo u iznosu do 3 mil.€, ukoliko do istih dođe, a koja mogu ali i ne moraju dospjeti za isplatu, dok se iznos od 2 mil.€ odnosi na pripremu tehničke dokumentacije za ostale dionice autoputa.

Upravi za kapitalne projekte planirana su sredstva u iznosu od 112.776.229,32€¹⁴. Planirano je finansiranje 211 kapitalnih projekata, od čega je za realizaciju 24 novih projekata, uključujući i 11 sa Liste prioritetnih projekata koju je usvojila Vlada Crne Gore, planiran ukupan iznos od oko 12 mil.€ ili ti 10,70% od ukupnog kapitalnog budžeta Uprave. Takođe, za jedan broj projekata koji su bili sastavni dio Zakona o budžetu za 2022. godinu, ali i ranijih godišnjih zakona o budžetu Crne Gore, a čija realizacija još nije započeta zbog nekompletne tehničke dokumentacije i neriješenih imovinsko pravnih odnosa, kroz obrazloženja kumulativnih stavki stvorene su pretpostavke za njihovo finansiranje kad se za to steknu svi neophodni uslovi, tj. uradi glavni projekat, riješi pitanje eksproprijacije i završe sve tenderske procedure.

¹³ Isto kao 11.

¹⁴ U obrazloženju Predloga zakona o budžetu Crne Gore za 2023 godinu navodi se da je za Upravu za kapitalne projekte planiran iznos od 112.686.229,32€ (tehnička greška). U zakonskom dijelu iskazan je iznos od 112.776.229,32€.

U nastavku je prikazana struktura izdataka kapitalnog budžeta za 2023. godinu i procjena za 2024. i 2025. godinu:

Opis	2023	2024	2025
Izdaci	202,8	235,4	249,4
Tekući izdaci	23,2	24,8	26,0
Transferi institucijama, pojedincima, nevladinom i javnom sektoru	0,2	0,2	0,2
Kapitalni izdaci	179,3	210,3	223,1

Tabela 11 – kapitalni budžet, plan i projekcije za 2023 -2025. godinu (mil eura.)

Transakcije finansiranja

U toku 2023. godine, ukupne obaveze po osnovu glavnice rezidentima i nerezidentima iznosiće 338,00 mil.€, dok će otplata kamate i drugih troškova iznositi 109,70 mil.€.

Takođe, ukupna obaveza po osnovu otplate obaveza iz prethodnog perioda (pozicija 4630) iznosiće 20,50 mil.€.

Sljedeća tabela pokazuje obaveze u toku 2023. godine:

	Glavnica	Kamata	Ukupno
Obaveze rezidentima	96,5	11,2	107,7
Obaveze nerezidentima	241,5	98,5	340
Obaveze iz prethodnog perioda			20,5
UKUPNO	338	109,7	468,2

Tabela 12 –transakcije finansiranja (mil eura.)

Javna potrošnja

Javni prihodi u periodu od 2023. do 2025. godine nastavljaju pozitivan trend i kreću se u rasponu od 2.425,9 mil.€ ili 39,3% BDP-a do 2.603,7 mil.€ ili 37,8% BDP-a.

Javna potrošnja takođe raste, sa nivoa od 2.790,9 mil.€ ili 45,2% do 3.034,1 mil.€ ili 44% BDP-a.

Deficit javnih finansija biće ostvaren u svim godinama projekcije i to: 364,9 mil.€ ili 5,9% BDP-a u 2023; 409,4 mil.€ ili 6,3% BDP-a u 2024. godini i 430,4 mil.€ ili 6,2% BDP-a.

Lokalna samouprava

Izdaci lokalnih samouprava u 2023. godini planirani su u iznosu od 277,1 mil.€ ili 4,5% projektovanog BDP-a, što je za 1,5 mil.€ ili 0,6% više u odnosu na procijenjene za 2022. godinu. Rast prihoda rezultat je implementacije Zakona o izmjenama i dopuni Zakona o finansiranju lokalne samouprave kojim je procenat ustupanja poreza na dohodak lokalnim samoupravama značajno povećan kao i ustupanja cjelokpnog iznosa naplate po osnovu poreza na promet nepokretnosti. Takođe, na rast pojedinih kategorija prihoda uticaće i implementacija Zakona o reprogramu poreskog potraživanja.

Izdaci lokalne samouprave projektovani su u rasponu od 277,1 mil.€ ili 4,8% BDP-a u 2023. do 279,6 mil.€ ili 4,1% BDP-a u 2025. godini.

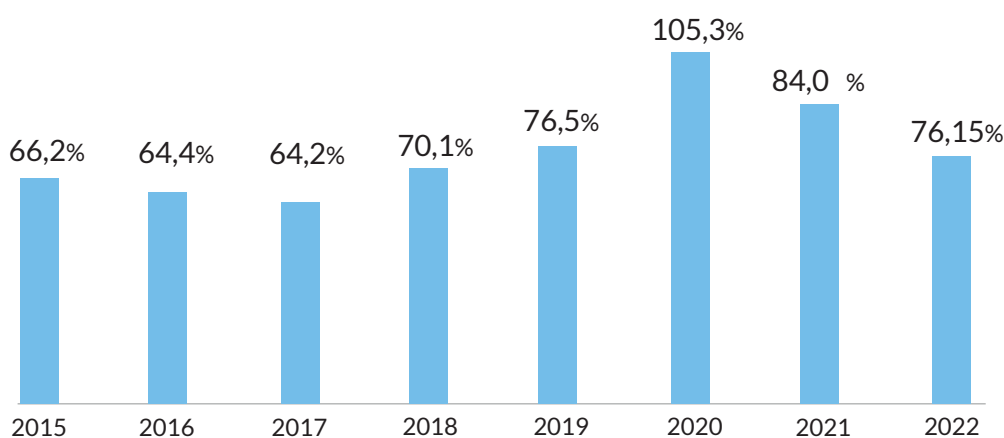
Javni dug

Prema projektovanim podacima, javni dug Crne Gore za 2022. godinu iznosiće 4.340,71 mil.€ ili 76,15% BDP-a¹⁵ procijenjenog za 2022. godinu. Navedeno stanje javnog duga čine unutrašnji dug u iznosu od 8,98% BDP-a, spoljni dug u iznosu od 65,90% BDP-a, kao i dug lokalne samouprave u iznosu od 1,28% BDP-a. Prema projektovanim podacima, na kraju 2022. godine depoziti će iznositi oko 175,2 mil.€, pa će neto javni dug iznositi oko 73,1% BDP-a.

Do kraja 2022. godine, doći će do povećanja javnog duga do 467 mil.€, prvenstveno usled činjenice da su tokom godine angažovana sredstva iz već zaključenih kreditnih aranžmana, kao i da su planirana dodatna zaduživanja do kraja godine za potrebe finansiranja deficita u 2022. godini i stvaranja rezerve za potrebe 2023. godine.

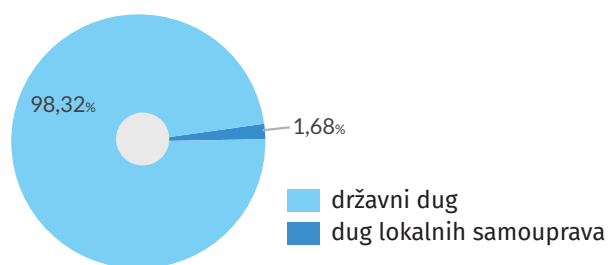
Država će se u 2023. godini, zadužiti za finansiranje projekata, kroz kreditne aranžmane, u iznosu do 506.077.000,00€.

U nastavku je trend učešća javnog duga u BDP-u u periodu 2015-2022. godine:¹⁶

Grafik 16 – trend javnog duga u periodu 2015 - 2023. godine (u% BDP-a)

U nastavku je grafikon koji prikazuje projekciju odnosa državnog duga i duga lokalnih samouprava u 2022. godini:

Državni dug za 2022. godinu projektovan je na 4.267,92 mil.€ dok je dug lokalnih samouprava projektovan na nivou od 72,80 mil.€.

Grafik 17 – struktura javnog duga (u%)

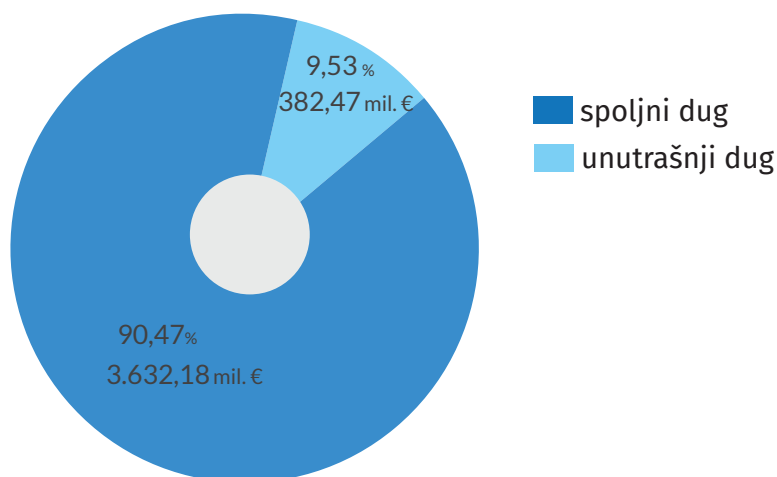
¹⁵ Prema projekcijama Ministarstva finansija BDP za 2022. godinu iznosiće 5.700,00 miliona eura.

¹⁶ Podaci koji se odnose na učešće javnog duga u BDP-u, za period 2015-2021. godine preuzeti su iz Izvještaja o primjeni kriterijuma fiskalne odgovornosti u 2022. godini Državne revizorske institucije.

Državni dug

Ukupan državni dug (bez depozita), na dan 30.06.2022. godine, iznosio je 4.014,64 mil.€, ili 75,66% BDP-a. Ukupan državni dug sa depozitima, na dan 30.06.2022. godine iznosio je 3.662,73 mil.€ ili 69,02% BDP-a.

Spoljni dug iznosio je 3.632,18 mil.€, odnosno 68,45% BDP-a, dok je unutrašnji dug iznosio 382,47 mil.€, odnosno 7,21% BDP-a. Depoziti na dan 30.06.2022. godine iznosili su 351,92 mil.€, uključujući 38.447 unci zlata ili 6,63% BDP-a.

Grafik 18 – trend struktura državnog (u%)

Stanje državnih garancija

Prema preliminarnim podacima, na dan 30.06.2022. godine, ukupno ugovorene državne garancije, iznosile su oko 615,78 mil.€, od čega su angažovana sredstva u iznosu od oko 496,81 mil.€. Stanje duga na kraju drugog kvartala 2022. godine, po garancijama izdatim domaćim i ino kreditorima iznosi 186,59 mil.€, što predstavlja 3,27% BDP-a procijenjenog za 2022. godinu.

Tokom 2022. godine, Država nije izdala nijednu novu državnu garanciju.

Država će u 2023. godini izdati garancije u ukupnom iznosu do 160 mil.€.

Potrošačke jedinice

Najveća izdvajanja

U nastavku je tabela kojom je predstavljeno 10 potrošačkih jedinica sa najviše opredijeljenih sredstava u budžetu Crne Gore za 2023. godinu:

Organizaciona klasifikacija	Budžet 2023
Fond penzijskog i invalidskog osiguranja	537.546.531,98
Fond za zdravstveno osiguranje	386.492.442,44
Ministarstvo finansija - upravljanje javnim dugom	359.100.002,00
Ministarstvo prosvjete	278.873.946,57
Ministarstvo rada i socijalnog staranja	216.991.971,28
Ministarstvo finansija	196.489.689,16
Ministarstvo unutrašnjih poslova	121.526.144,55
Uprava za kapitalne projekte	112.776.229,32
Uprava za saobraćaj	90.000.301,00
Ministarstvo odbrane	67.362.950,18

Tabela 13 –10 potrošačkih jedinica sa najviše opredjeljenih sredstava (u eur.)

Najveće promjene u apsolutnom iznosu u odnosu na 2022. godinu

U nastavku je tabela kojom je predstavljeno 10 potrošačkih jedinica kod kojih je predloženo najveće povećanje sredstava u apsolutnom iznosu:

	Zakon 2022	Predlog zakona 2023	Apsolutna razlika 2023. u odnosu na 2022. godinu	Procentualna promjena 2023. u odnosu na 2022. godinu
Ministarstvo rada i socijalnog staranja	117.374.724,97	216.991.971,28	99.617.246,31	84,87%
Ministarstvo prosvjete	227.897.837,64	278.873.946,57	50.976.108,93	22,37%
Ministarstvo finansija - upravljanje javnim dugom	311.654.887,57	359.100.002,00	47.445.114,43	15,22%
Fond penzijskog i invalidskog osiguranja	502.196.980,91	537.546.531,98	35.349.551,07	7,04%
Ministarstvo unutrašnjih poslova	101.192.162,18	121.526.144,55	20.333.982,37	20,09%
Uprava za kapitalne projekte	98.425.655,71	112.776.229,32	14.350.573,61	14,58%
Ministarstvo odbrane	54.095.193,45	67.362.950,18	13.267.756,73	24,53%
Ministarstvo kulture i medija	14.565.514,64	25.719.497,30	11.153.982,66	76,58%
Fond za obeštećenje	2.774.950,83	10.337.750,80	7.562.799,97	272,54%
Ministarstvo poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede	47.338.681,39	52.393.562,78	5.054.881,39	10,68%

Tabela 14 –10 potrošačkih jedinica sa najvećim povećanjem u apsolutnom iznosu u odnosu na 2022. godinu (u eur. i %)

U nastavku je tabela kojom je predstavljeno 10 potrošačkih jedinica kod kojih je predloženo najveće smanjenje sredstava u apsolutnom iznosu u odnosu na 2022. godinu:

	Zakon 2022	Predlog zakona 2023	Apsolutna razlika 2023. u odnosu na 2022. godinu	Procentualna promjena 2023. u odnosu na 2022. godinu
Ministarstvo finansija	294.397.666,19	196.489.689,16	-97.907.977,03	-33,26%
Uprava za saobraćaj	142.211.035,87	90.000.301,00	-52.210.734,87	-36,71%
Uprava za katastar i državnu imovinu	58.448.896,95	32.858.997,35	-25.589.899,60	-43,78%
Fond za zdravstveno osiguranje	392.144.775,68	386.492.442,44	-5.652.333,24	-1,44%
Ministarstvo kapitalnih investicija	11.468.817,97	7.860.328,42	-3.608.489,55	-31,46%
Ministarstvo ekonomskog razvoja i turizma	17.192.116,53	14.413.679,61	-2.778.436,92	-16,16%
Fond rada	1.690.559,43	1.313.301,00	-377.258,43	-22,32%
Služba Predsjednika Crne Gore	1.364.373,14	1.179.608,85	-184.764,29	-13,54%
Kabinet Predsjednika Vlade	1.275.402,74	1.179.964,49	-95.438,25	-7,48%
Ministarstvo pravde	4.305.297,42	4.212.788,46	-92.508,96	- 2,15%

Tabela 15 –10 potrošačkih jedinica sa najvećim smanjenjem u apsolutnom iznosu u odnosu na 2022. godinu (u eur. i %)

Najveće procentualne promjene u odnosu na 2022. godinu

U nastavku je tabela kojom je predstavljeno 10 potrošačkih jedinica kod kojih je predloženo najveće procentualno smanjenje sredstava:

	Zakon 2022	Predlog zakona 2023	Procentualna promjena 2023. u odnosu na 2022. godinu	Apsolutna razlika 2023. u odnosu na 2022. godinu
Uprava za katastar i državnu imovinu	58.448.896,95	32.858.997,35	-43,78%	-25.589.899,60
Uprava za saobraćaj	142.211.035,87	90.000.301,00	-36,71%	-52.210.734,87
Ministarstvo finansija	294.397.666,19	196.489.689,16	-33,26%	-97.907.977,03
Ministarstvo kapitalnih investicija	11.468.817,97	7.860.328,42	-31,46%	-3.608.489,55
Fond rada	1.690.559,43	1.313.301,00	-22,32%	-377.258,43
Ministarstvo ekonomskog razvoja i turizma	17.192.116,53	14.413.679,61	-16,16%	-2.778.436,92
Služba Predsjednika Crne Gore	1.364.373,14	1.179.608,85	-13,54%	-184.764,29
Kabinet Predsjednika Vlade	1.275.402,74	1.179.964,49	-7,48%	-95.438,25
Savjet za NATO	14.782,99	14.000,00	-5,30%	-782,99
Savjet za privatizaciju i kapitalne projekte	514.303,18	502.501,00	-2,29%	-11.802,18

Tabela 16 –10 potrošačkih jedinica sa najvećim smanjenjem u procentualnom iznosu u odnosu na 2022. godinu (u eur. i %)

U nastavku je tabela kojom je predstavljeno 10 potrošačkih jedinica kod kojih je predloženo najveće procentualno povećanje sredstava:

	Zakon 2022	Predlog zakona 2023	Procentualna promjena 2023. u odnosu na 2022. godinu	Apsolutna razlika 2023. u odnosu na 2022. godinu
Državna izborna komisija	467.768,05	2.117.716,19	352,73%	1.649.948,14
Fond za obeštećenje	2.774.950,83	10.337.750,80	272,54%	7.562.799,97
Službeni list Crne Gore	67.500,00	192.500,00	185,19%	125.000,00
Ministarstvo nauke i tehnološkog razvoja	3.737.344,98	8.517.312,42	127,90%	4.779.967,44
Crnogorska akademija nauka i umjetnosti	1.198.739,53	2.434.714,51	103,11%	1.235.974,98
Uprava za ugljovodonike	281.846,65	567.757,48	101,44%	285.910,83
Ministarstvo evropskih poslova	901.351,53	1.795.079,63	99,15%	893.728,10
Nacionalna turistička organizacija Crne Gore	1.560.642,96	3.014.394,36	93,15%	1.453.751,40
Ministarstvo rada i socijalnog staranja	117.374.724,97	216.991.971,28	84,87%	99.617.246,31
Ministarstvo ljudskih i manjinskih prava	1.040.713,18	1.900.189,97	82,59%	859.476,79

Tabela 17 –10 potrošačkih jedinica sa najvećim povećanjem u procentualnom iznosu u odnosu na 2022. godinu (u eur. i%)

Budžeti institucija na koje Odbor za ekonomiju, finansije i budžet Skupštine Crne Gore daje saglasnost

Državna revizorska institucija

U skladu sa članom 51 stav 3 Zakona o Državnoj revizorskoj instituciji (DRI), Nacrt budžeta DRI predlaže Senat i dostavlja ga nadležnom radnom tijelu Skupštine za poslove finansija. Nacrt budžeta DRI utvrđuje nadležno radno tijelo Skupštine za poslove finansija i dostavlja ga Vladi.

Vlada, ukoliko u predlogu godišnjeg zakona o budžetu izvrši izmjene iz nacrt budžeta DRI, dostavlja Skupštini pisano obrazloženje.

Senat DRI je na 412. sjednici održanoj 17. novembra 2022. godine, razmotrio budžetska sredstva koja su opredijeljena Državnoj revizorskoj instituciji, Predlogom zakona o budžetu Crne Gore za 2023. godinu, a koji je Vlada usvojila i dostavila Skupštini.

Senat je saglasan sa predloženim budžetskim sredstvima za DRI, iako su izostali formalno pravni aspekti koji se odnose na primjenu člana 51 Zakona o Državnoj revizorskoj instituciji.

Nacrtom budžeta Državne revizorske institucije koji je upućen Odboru za ekonomiju, finansije i budžet sredstva projektovana za 2023. godinu iznose 2.960.116.56€, a Predlogom zakona o budžetu Crne Gore na nivou od 2.842.648,23€.

Sjednica Odbora za ekonomiju, finansije i budžet sa navedenom tačkom dnevnog reda nije održana zbog nedostatka kvoruma.

Agencija za sprječavanje korupcije

U skladu sa članom 95 Zakona o sprječavanju korupcije, nacrt budžeta Agencije za sprječavanje korupcije (ASK) predlaže Savjet Agencije i dostavlja ga nadležnom tijelu Skupštine. Nakon utvrđivanja, nadležno tijelo Skupštine dostavlja Nacrt budžeta Agencije Vladi, kako bi bio uključen u predlog godišnjeg zakona o budžetu.

Odobrena sredstva za funkcionisanje i rad Agencije ne mogu biti manja od 0,2% tekućeg budžeta Crne Gore.

Ukoliko Vlada izvrši izmjene iz nacrt budžeta Agencije koji je utvrdilo nadležno tijelo Skupštine, u obavezi je da o istom dostavi pisano obrazloženje Skupštini.

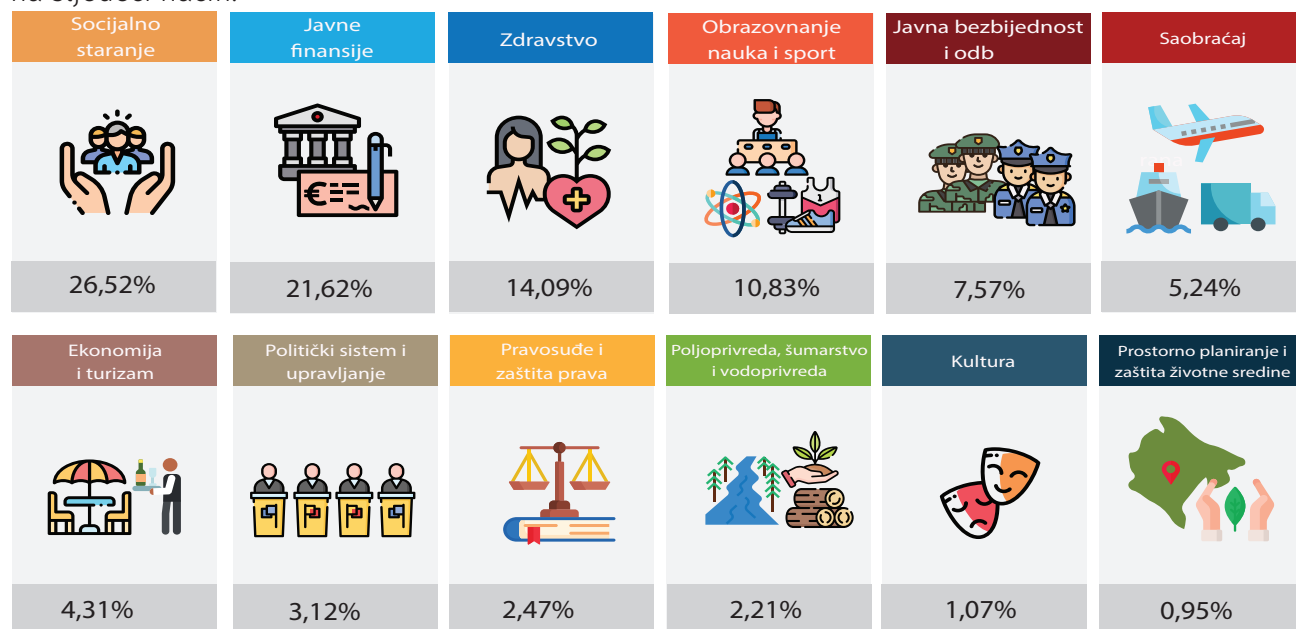
Predloženi iznos sredstva Nacrtom budžeta Agencije za 2023. godinu koji je upućen Odboru za ekonomiju, finansije i budžet, utvrđen je na nivou od 2.290.000,00€, koliko iznosi i utvrđeni limit Ministarstva finansija za ovu potrošačku jedinicu, a Predlogom zakona o budžetu Crne Gore na nivou od 2.398.656,90€.

Sjednica Odbora za ekonomiju, finansije i budžet sa navedenom tačkom dnevnog reda nije održana zbog nedostatka kvoruma.

Programski budžet

Najveći udio budžetskih izdataka, po programskoj klasifikaciji, će u 2023. godini, biti opredijeljen za Glavni program Socijalno staranje, 26,52%, zatim za Javne finansije, 21,62%, dok će se najmanje izdvajati za Glavni program Prostorno planiranje i zaštitu životne sredine, 0,95% i Kulturu, 1,07%.

Budžetski izdaci u 2023. godini, po programskoj klasifikaciji - po glavnim programima, raspoređeni su na sljedeći način:

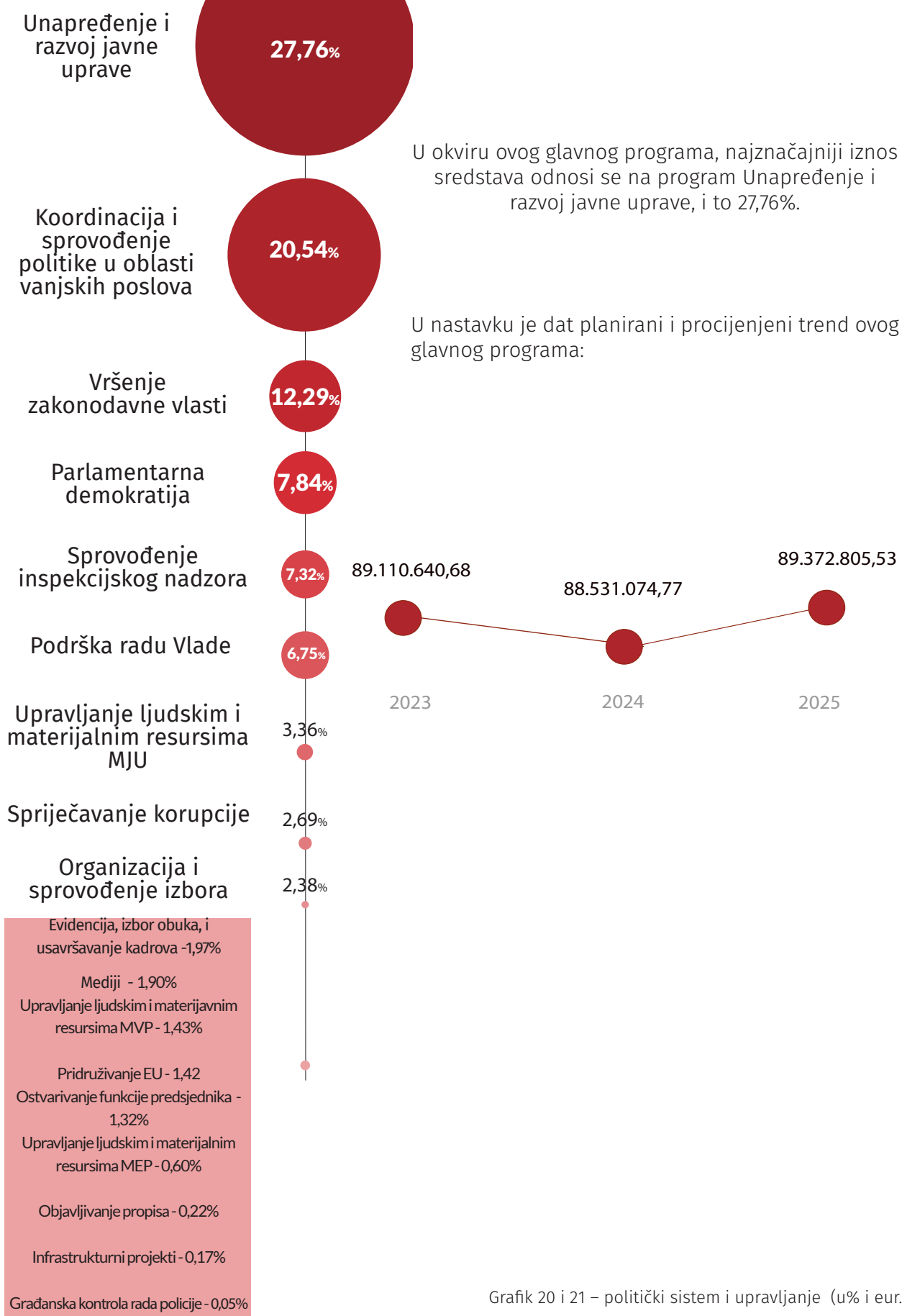
Grafik 19 – struktura programskog budžeta (u%)

Struktura budžetskih izdataka po programskoj klasifikaciji, po glavnim programima, data je u sljedećoj tabeli:

Naziv glavnog programa:	Predlog budžeta 2023	Procjena 2024	Procjena 2025
Politički sistem i upravljanje	89.110.640,68	88.531.074,77	89.372.805,53
Pravosuđe i zaštita prava	70.599.861,53	70.906.667,69	73.269.477,31
Javna bezbjednost i odbrana	215.842.463,52	219.636.576,42	225.182.753,74
Javne finansije	616.779.305,93	703.174.375,61	1.079.771.409,00
Ekonomija i turizam	123.010.763,10	128.013.864,53	122.517.202,38
Poljoprivreda, šumarstvo i vodoprivreda	63.026.425,66	66.015.805,12	69.236.939,23
Saobraćaj	149.392.891,72	164.765.088,16	175.424.384,19
Prostorno planiranje i zaštita životne sredine	27.018.705,78	27.141.926,16	28.544.357,13
Obrazovanje, nauka i sport	309.028.370,29	311.720.734,53	316.207.595,12
Kultura	30.576.972,17	32.927.482,95	34.748.219,23
Zdravstvo	401.819.492,89	410.076.045,00	420.317.579,18
Socijalno staranje	756.442.151,99	814.934.621,98	874.014.625,65
Ukupno	2.852.648.045,27	3.037.844.262,92	3.508.607.347,69

Tabela 18 - struktura budžeta po programskoj klasifikaciji u periodu 2023 - 2025. godine (u eur.)

Politički sistem i upravljanje

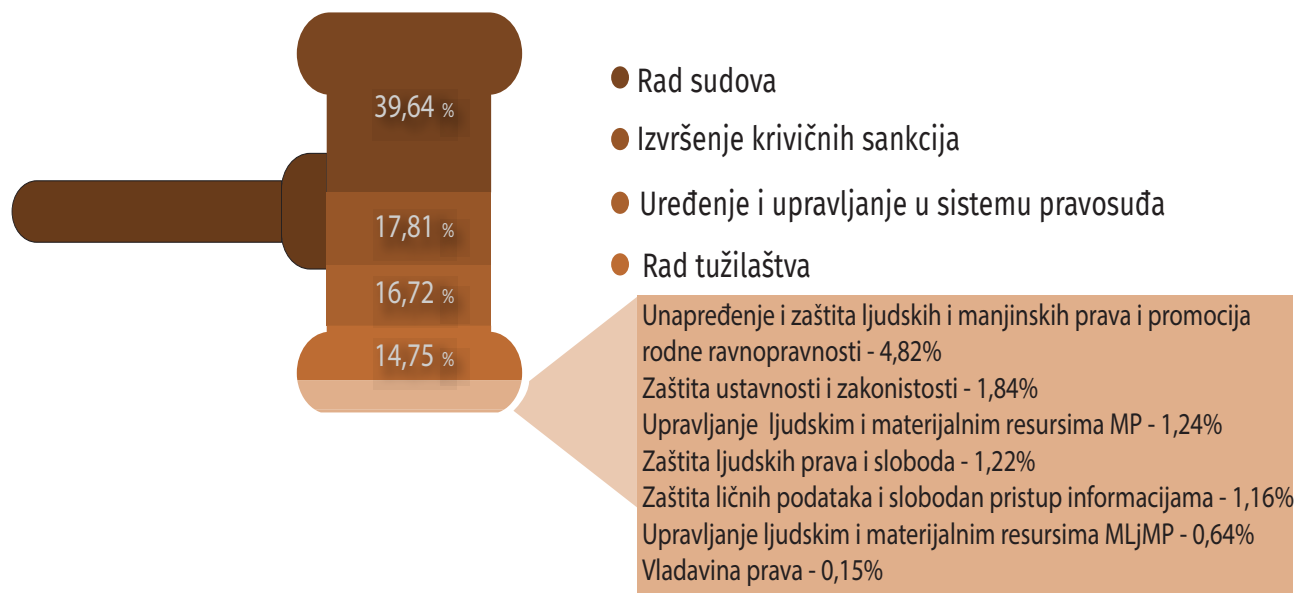

Grafik 20 i 21 – politički sistem i upravljanje (u% i eur.)

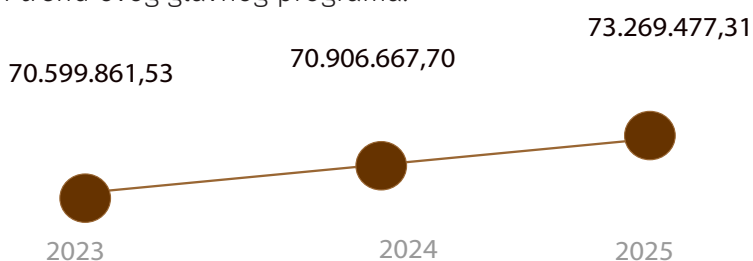
Pravosuđe i zaštita prava

U okviru ovog glavnog programa, najznačajniji iznos sredstava odnosi se na program Rad sudova, i to 39,64%.

U nastavku je dat planirani i procijenjeni trend programa ovog glavnog programa:

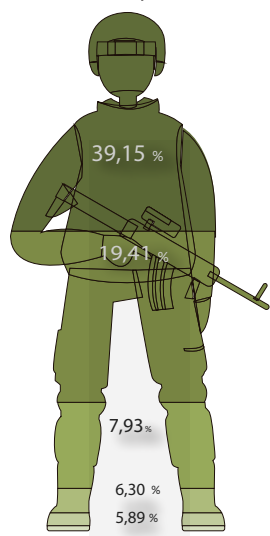

U nastavku je dat planirani i procijenjeni trend ovog glavnog programa:

Grafik 22 i 23 – pravosuđe i zaštita prava (u% i eur.)

Javna bezbjednost i odbrana

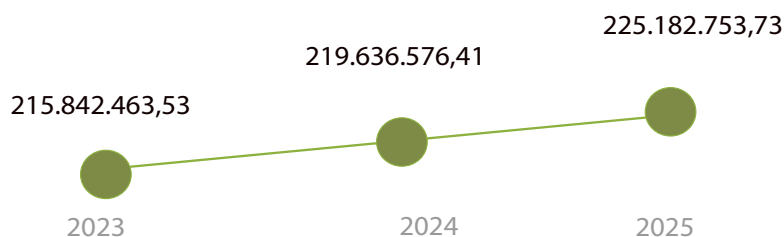

- Javna bezbjednost
- Vojska Crne Gore
- Upravljanje ljudskim i materijalnim resursima MUP
- Funkcionisanje MO i Vojske Crne Gore
- Nacionalna bezbjednost

Upravljanje ljudskim i materijalnim resursima MO	5,03%
Opremanje, modernizacija i infrastruktura Ministarstva Odbrane i Vojske Crne Gore	4,89%
Izdavanje dokumenata	4,28%
Zaštita i spašavanje	2,95%
Obavještajno bezbjedonosni poslovi	1,88%
Upravljanje granicom	1,23%
Međunarodna zaštita	0,58%
Zaštita tajnih podataka	0,25%
Obuka ronilaca za podvodno razminiranje, pružanje pomoći, spašavanje i kontrolu mora	0,23%

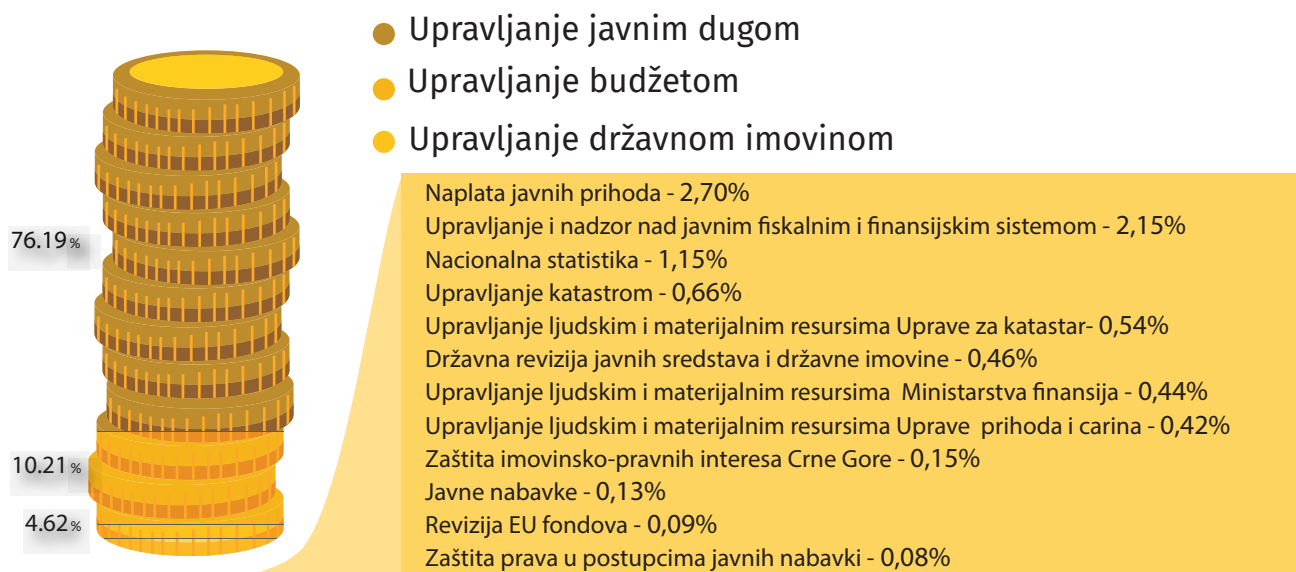
U okviru ovog glavnog programa, najznačajniji iznos sredstava odnosi se na program Javna bezbjednost, i to 39,15%.

U nastavku je dat planirani i procijenjeni trend ovog glavnog programa:

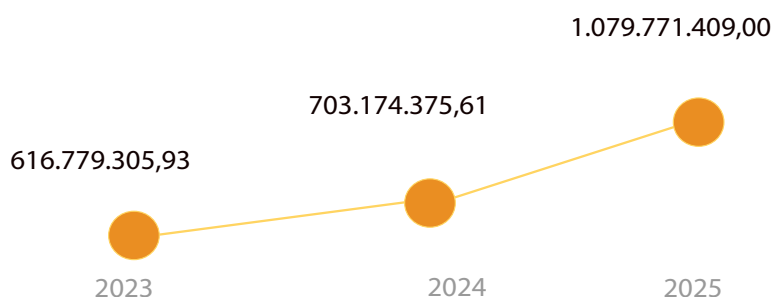
Grafik 24 i 25 – javna bezbjednost i odbrana (u% i eur.)

Javne finansije

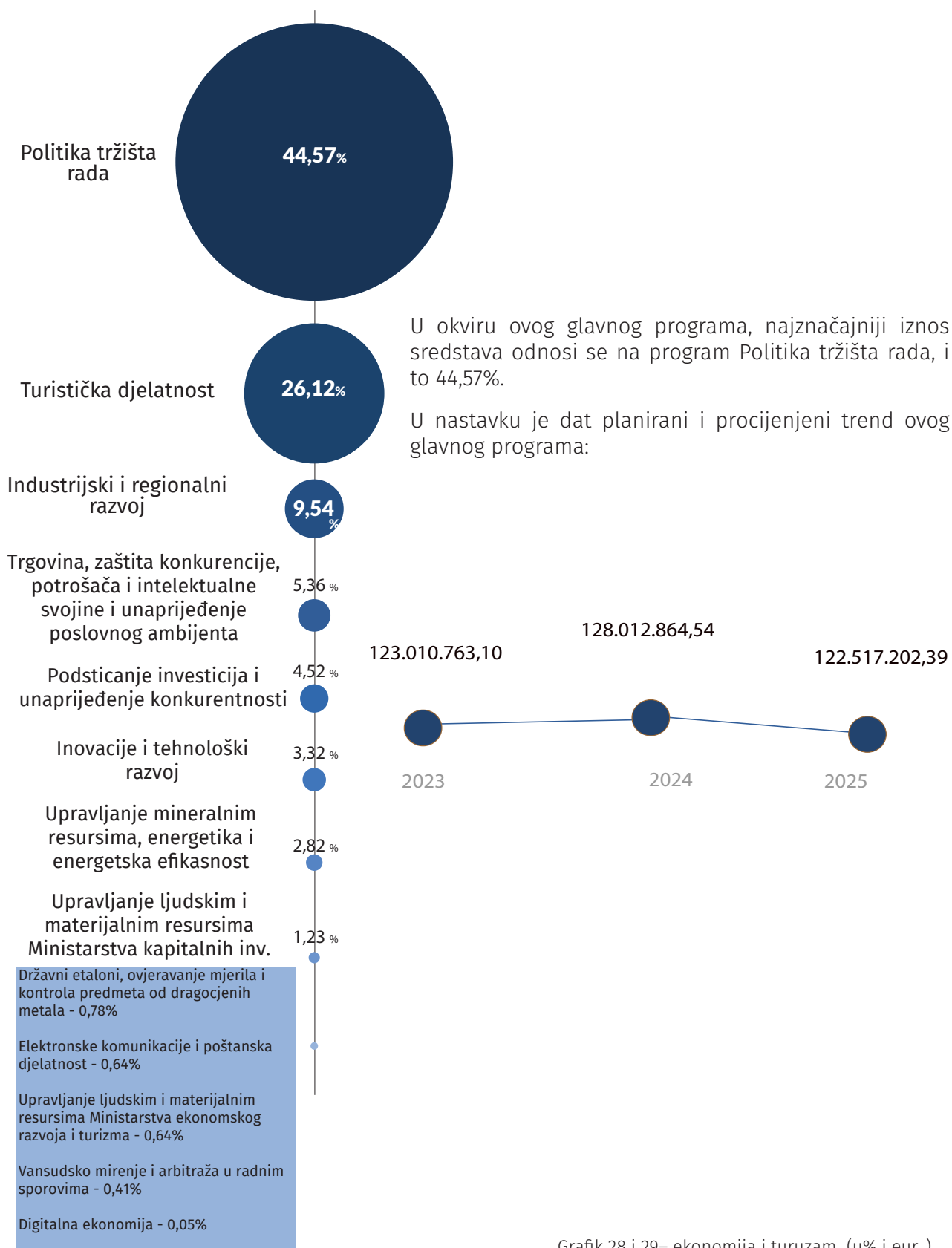
U okviru ovog glavnog programa, najznačajniji iznos sredstava odnosi se na program Upravljanje javnim dugom, i to 76,19%.

U nastavku je dat planirani i procijenjeni trend ovog glavnog programa:

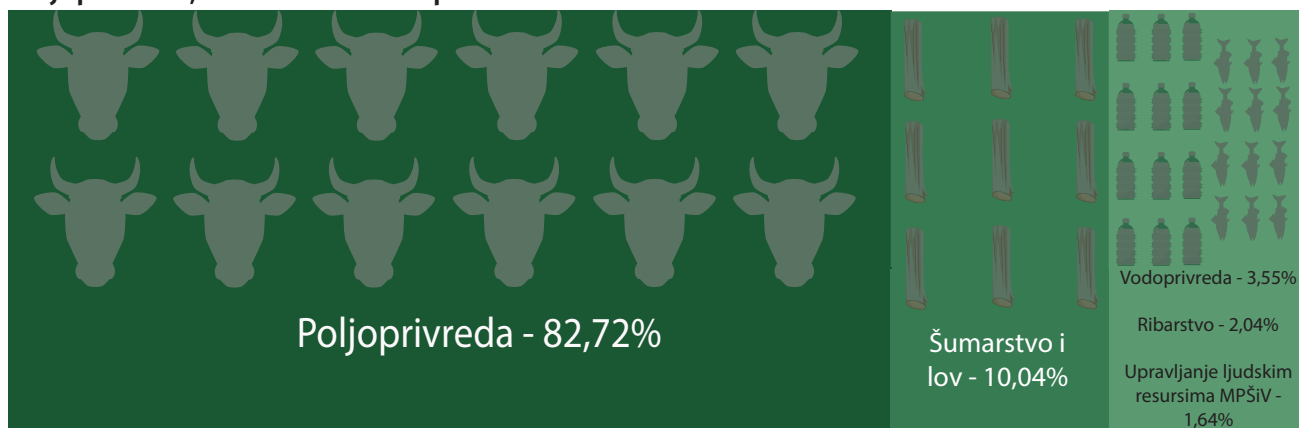

Grafik 26 i 27 – javne finansije (u% i eur.)

Ekonomija i turizam

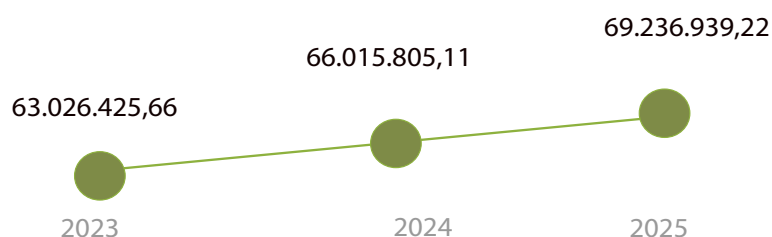

Grafik 28 i 29– ekonomija i turizam (u% i eur.)

Poljoprivreda, šumarstvo i vodoprivreda

U okviru ovog glavnog programa, najznačajniji iznos sredstava odnosi se na program Poljoprivreda, i to 82,72%.

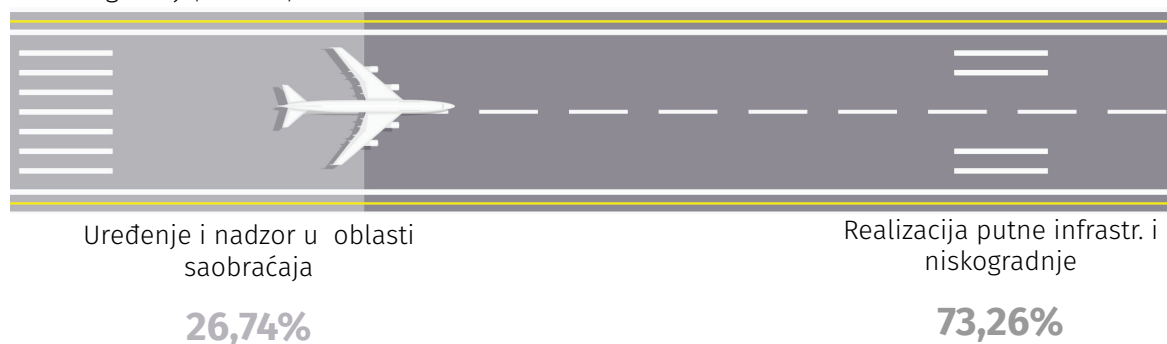
U nastavku je dat planirani i procijenjeni trend ovog glavnog programa:

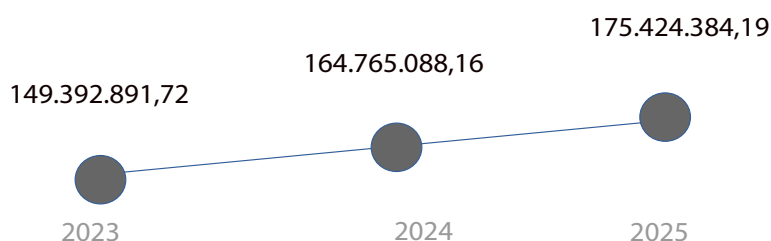
Grafik 30 i 31– poljoprivreda, šumarstvo i vodoprivreda (u i eur.)

Saobraćaj

U okviru ovog glavnog programa, najznačajniji iznos sredstava odnosi se na program Realizacija putne infrastr. i niskogradnje, i to 73,26%.

U nastavku je dat planirani i procijenjeni trend ovog glavnog programa:

Grafik 32 i 33– saobraćaj (u i eur.)

Prostorno planiranje i zaštita životne sredine

Upravljanje ljudskim i materijalnim resursima Ministarstva ekologije prostornog planiranja i urbanizma

6,28%

Hidrometeorologija i seizmologija
6,43%

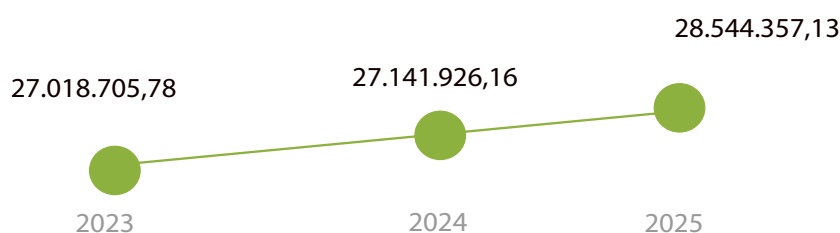
Ekologija i priroda

67,43%

Uređenje prostora, građevinarstvo i stambeni razvoj

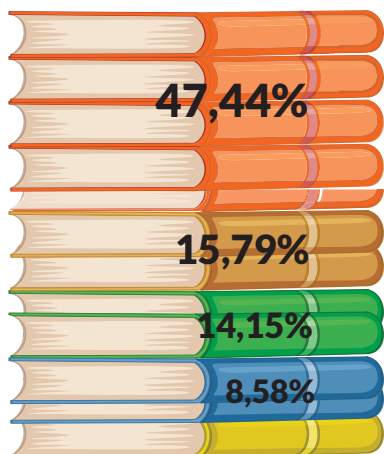
19,86%

U okviru ovog glavnog programa, najznačajniji iznos sredstava odnosi se na program Ekologija i priroda, i to 67,43%. U nastavku je dat planirani i procijenjeni trend ovog glavnog programa:

Grafik 34 i 35- prostorno planiranje i zaštita životne sredine (u% i eur.)

Obrazovanje, nauka i sport

● Osnovno i predškolsko obrazovanje

● Visoko obrazovanje

● Srednje obrazovanje

● Unaprijeđenje, nadzor i razvoj svih nivoa obrazovnog sistema, nauke, kulture i sporta.

Podrška u obrazovanju učenika i studenata - 4,67%

Sport - 3,69%

Upravljanje ljudskim i materijalnim resursima Ministarstva prosvjete -2,89%

Razvoj nauke i tehnologije - 1,84%

Naučno i umjetničko stvaralaštvo -0,79%

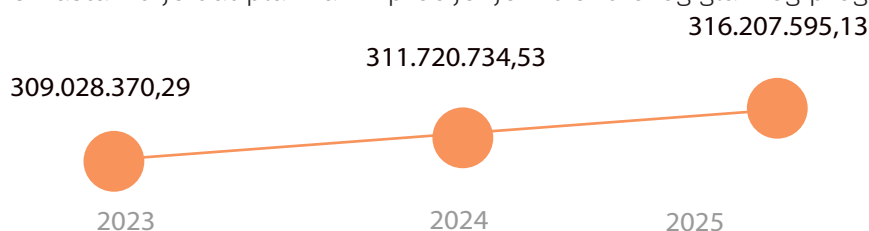
Mladi - 0,14%

Upravljanje ljudskim i materijalnim resursima Ministarstva sporta i mladih - 0,01%

Upravljanje ljudskim i materijalnim resursima Ministarstva nauke i tehnološkog razvoja 0,01%

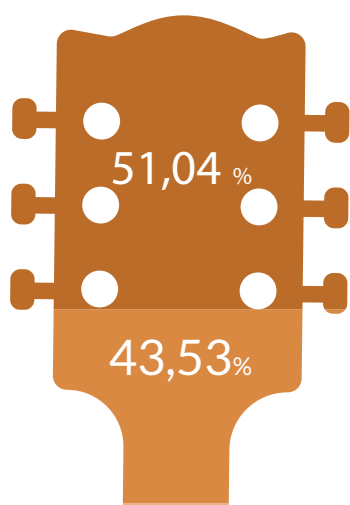
U okviru ovog glavnog programa, najznačajniji iznos sredstava odnosi se na program Osnovno i predškolsko obrazovanje, i to 47,44%.

U nastavku je dat planirani i procijenjeni trend ovog glavnog programa:

Grafik 36 i 37 – obrazovanje, nauka i sport (u% i eur.)

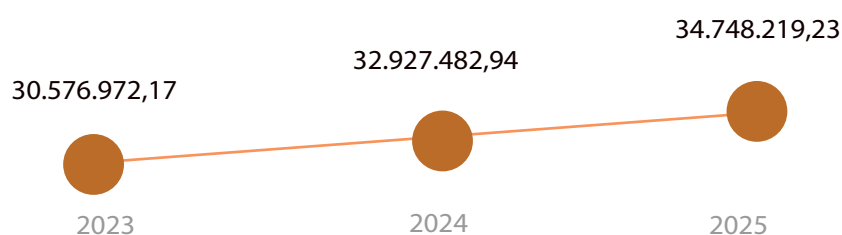
Kultura

- Zaštita, očuvanje i razvoj kulturne baštine
 - Produkcija i umjetničko stvaralaštvo
 - Upravljanje ljudskim i materijalnim resursima Ministarstva kulture i medija - 5,16%
- Prijestonica Cetinje, istorijski i kulturni centar Crne Gore - 0,26%

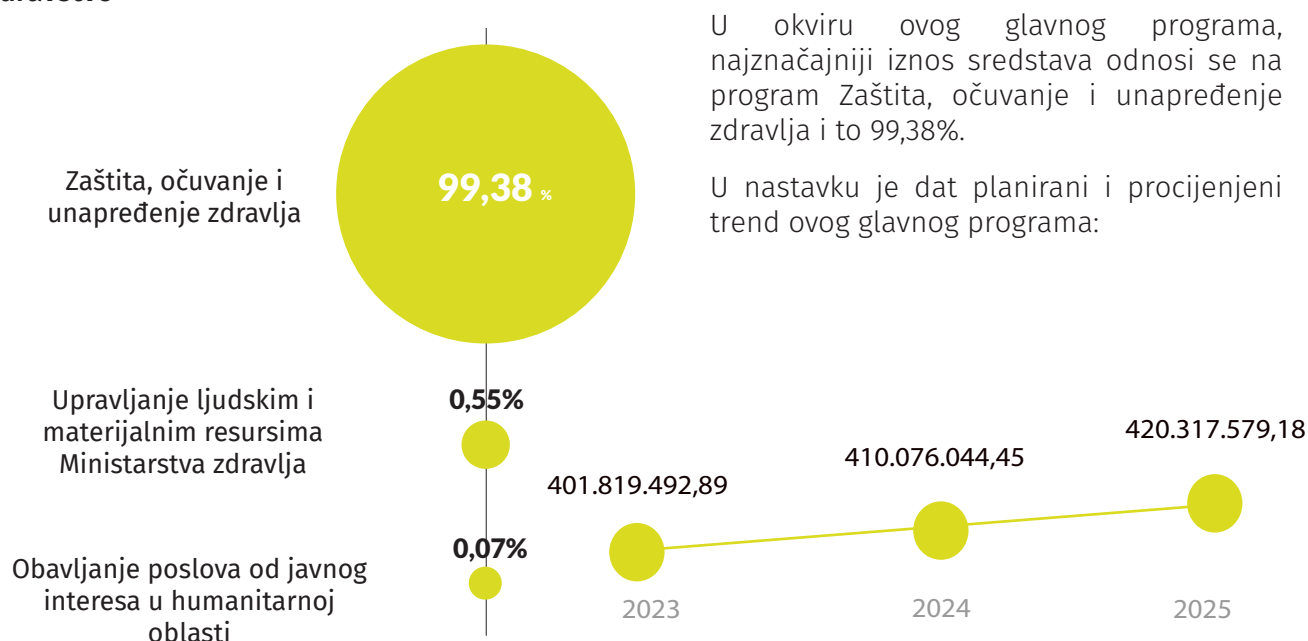
U okviru ovog glavnog programa, najznačajniji iznos sredstava odnosi se na program Zaštita, očuvanje i razvoj kulturne baštine, i to 51,04%.

U nastavku je dat planirani i procijenjeni trend ovog glavnog programa:

Grafik 38 i 39– kultura (u% i eur.)

Zdravstvo

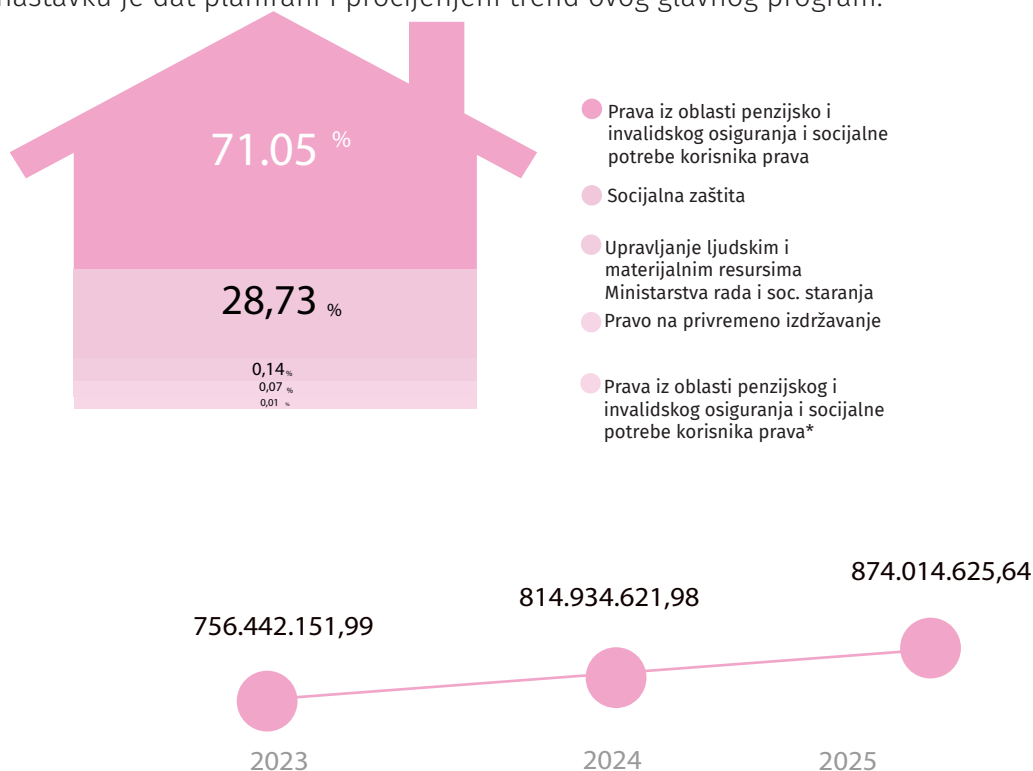

Grafik 40 i 41– zdravstvo (u% i eur.)

Socijalno staranje

U okviru ovog glavnog programa, najznačajniji iznos sredstava odnosi se na program Prava iz oblasti penzijskog i invalidskog osiguranja i socijalne potrebe korisnika prava (org. kod 22010*), i to 71,05%.

U nastavku je dat planirani i procijenjeni trend ovog glavnog program:

Grafik 42 i 43– socijalno staranje (u% i eur.)

* Napomena: Drugi program, istog naziva Prava iz oblasti penzijskog i invalidskog osiguranja i socijalne potrebe korisnika prava, ima org. kod 22012

Primjena rodno odgovornog budžetiranja u budžetu za 2023. godinu

Proces reforme programskog budžeta obuhvatio je i uvođenje **rodno odgovornog budžetiranja**, kao integralnog dijela programskog budžeta i budžetskog ciklusa.

Cilj primjene rodno odgovornog budžetiranja je da se omogući ravnopravnost u raspolaganju javnim resursima, poboljša pristup dobrima i uslugama koje pruža javni sektor za sve ranjive i neravnopravne grupe, kao i doprinese ravnopravnosti u odlučivanju o prioritetima i pravcima razvoja.

Rodno odgovorno budžetiranje potrebno je da se integriše u cjelokupni proces pripreme, usvajanja i izvršenja budžeta kako bi se doprinijelo primjeni politika (pri čemu se fokus stavlja na posebnu populacionu grupu) i boljem definisanju budžetskih prioriteta.

Primjenom rodno odgovornog budžetiranja cilj je da se omogući praćenje efekata koje dodijeljena budžetska sredstva imaju na društvo, uzimajući u obzir pol, ali i druge socioekonomske karakteristike (etničku pripadnost, invaliditet, stepen obrazovanja, mjesto stanovanja-urbano ili ruralno područje i sl.) koje osobu ili grupu stavljaju u potencijalno neravnan položaj.

U sklopu reformi koje se odnose na primjenu programskog budžeta, rodno odgovorno budžetiranje je propisano **Uputstvom za pripremu srednjoročnog budžetskog okvira**, **Uputstvom za pripremu budžeta za narednu fiskalnu godinu**, kao i odgovarajućim priručnicima: **Priručnikom za programski budžet** i **Priručnikom za srednjoročni budžetski okvir**.

Potrošačka jedinica, prilikom dostavljanja zahtjeva za budžet, ako sprovodi aktivnosti koje su rodno senzitivne, dostavlja informacije o rodnom ciljevu i indikatorima putem informacionog sistema za upravljanje budžetom, sa obrazloženjem načina na koji budžetski programi (potprogrami i/ili aktivnosti/projekti) doprinose smanjenju rodne razlike i poboljšanju položaja ranjivih grupa u društvu.

Kada je u pitanju kvantifikacija sredstava, aktivnosti koje prilikom sprovođenja imaju integriranu rodnu dimenziju i u okviru kojih se rod smatra značajnim za postizanje postavljenih ciljeva, sredstva se opredjeljuju u ukupnim iznosima za određenu aktivnost, te u okviru programske klasifikacije nije uvijek moguće kvantifikovati precizan iznos sredstava koji se opredjeljuje za jedan segment aktivnosti koji se bavi samo rodnom dimezijom, imajući u vidu da čini integralni dio ukupne aktivnosti. Međutim, u postupku izvještavanja o postignutim ciljevima, svaka potrošačka jedinica budžeta, koja je u okviru svojih aktivnosti prepoznala rodnu dimenziju, bi trebalo da posebno ukaže na efekte koji su ostvareni na ovom polju prilikom izvještavanja o izvršenju programskog budžeta u dijelu postignutih ciljeva.

U narednoj tabeli dat je pregled potrošačkih jedinica (ukupno 24) i iznosa opredijeljenih za aktivnosti Tekućeg budžeta gdje je naznačena rodna osjetljivost prilikom realizacije i ispunjavanja postavljenih ciljeva, sa pregledom ukupnih izdataka koja su opredijeljena za navedene aktivnosti:

Potrošačka jedinica – tekući budžet	Iznos
Skupština Crne Gore	4.536.400,43
Ministarstvo vanjskih poslova	273.084,48
Sudski savjet	1.741.671,72
Ministarstvo odbrane	54.693.338,79
Ministarstvo pravde	350.411,86
Ministarstvo ljudskih i manjinskih prava	795.850,80
Ministarstvo finansija	6.985.000,00
Uprava za statistiku	7.012.076,63
Uprava za katastar i državnu imovinu	1.689.192,11

Ministarstvo prosvjete	1.334.902,00
Centar za stručno obrazovanje	771.556,66
Ministarstvo kulture i medija	2.782.157,57
Državni arhiv	2.290.382,89
Uprava za željeznice	22.974.487,22
Fond za zaštitu i ostvarivanje manjinskih prava	1.909.500,00
Zaštitnik ljudskih prava i sloboda	861.492,91
Ministarstvo poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede	4.230.000,00
Uprava za gazdovanje šumama i lovištima	1.196.310,00
Ministarstvo ekologije, prostornog planiranja i urbanizma	70.002,00
Ministarstvo javne uprave	727.243,83
Crveni krst Crne Gore	275.000,00
Fond za zdravstveno osiguranje	300.000,00
Zavod za zapošljavanje	5.000.002,00
Ministarstvo ekonomskog razvoja i turizma	5.246.789,93
Ukupno	128.046.853,83

Tabela 18 – pregled potrošačkih jedinica (ukupno 24) i iznosa opredijeljenih za aktivnosti Tekućeg budžeta gdje je naznačena rodna osjetljivost (u eur.)

Ukupan iznos sredstava u visini od 128.046.853,83€ čini 10,14% ukupnog tekućeg budžeta, odnosno 4,49% ukupno predloženog budžeta države.

U cilju dalje izgradnje kapaciteta potrošačkih jedinica po pitanju implementacije rodno odgovornog budžetiranja, Ministarstvo finansija je u saradnji sa međunarodnim partnerima implementiralo u 2022. godini dodatne aktivnosti na daljoj izgradnji kapaciteta. Sprovedene aktivnosti su obuhvatile seminare, podršku na radnom mjestu i izradu podzakonskih akata. Urađena je **Metodologija za procjenu uticaja budžeta na rodnu ravnopravnost**.

U toku je izrada **Smjernica za godišnje izvještavanje o realizaciji rodno odgovornog budžeta**, čiji je cilj uključivanje rodne perspektive u finansijski izvještaj potrošačkih jedinica, kako bi Ministarstvo finansija izradilo godišnji finansijski izvještaj koji uključuje informacije o izdacima za rodno odgovornu svrhu i o uticajima budžetskih politika na rodnu ravnopravnost.

Realizacija projekata koji su kofinansirani i sredstava EU

Raspoloživa sredstva iz EU donacija

U cilju obezbjeđivanja neophodnih sredstava, uključujući sredstva ko-finansiranja i sredstva dostupna kroz EU donacije, Ugovorna tijela nadležna za samostalno sprovođenje programa u okviru Instrumenta pretpristupne podrške (IPA) zadužena su za planiranje sredstava u okviru procesa planiranja izdataka/ budžeta na godišnjem/ višegodišnjem nivou, a u skladu sa nacionalnim procedurama.

Kao ključni preduslov za finansijsko upravljanje IPA programima kroz model samostalnog upravljanja IPA sredstvima jeste potpisivanje Finansijskih sporazuma, kojima su definisani dostupni limiti potrošnje za višegodišnji period i to za sledeće oblasti:

- jačanje kapaciteta i unapređenje oblasti u dijelu demokratije i upravljanja;
- vladavine prava i temeljnih prava;
- saobraćaja;
- zaštite životne sredine i klimatskih akcija;
- konkurentnosti i inovacija;
- obrazovanja, zapošljavanja i socijalnih politika;
- jačanja prekogranične saradnje sa državama iz okruženja;
- razvoja poljoprivrede.

Navedene oblasti dio su sektorskih politika upravljanja IPA sredstvima, a u okviru istih planiraju se projekti/ugovori koji će biti finansirani i za koje je neophodno planirati potrebna sredstva.

Ukupan broj programa koji se trenutno sprovode u okviru modela samostalnog upravljanja za sedmogodišnju finansijsku perspektivu EU 2014-2020 jeste 20 (7 akcionih programa, 12 programa prekogranične saradnje i 1 program ruralnog razvoja).

U okviru sistema samostalnog upravljanja, 3 Ugovorna tijela su nadležna za sprovođenje navedenih programa, pa samim tim i planiranje sredstava za njihovu realizaciju: Direktor za finansiranje i ugovaranje sredstava EU pomoći (CFCU) Ministarstva finansija; Uprava za kapitalne projekte (UKP) i Direktor za plaćanja (IPARD Agencija) Ministarstva poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede.

Za svaki program su uspostavljene operativne strukture koje, pored navedenih Ugovornih tijela, čine druga relevantna tijela iz državne administracije, dok je za sveukupno nadgledanje/praćenje uspostavljenog sistema i finansijsko upravljanje IPA programima nadležan Direktor za upravljačku strukturu (DUS) Ministarstva finansija, na čelu sa Nacionalnim službenikom za ovjeravanje programa (NAO).

Pored planiranja sredstava za programe kod kojih su potpisani Finansijski sporazumi, sredstva u budžetu je neophodno planirati i za programe za koje se očekuje potpisivanje Finansijskih sporazuma u narednom periodu.

Imajući u vidu novu IPA perspektivu tzv. IPA III, koja se odnosi na naredni sedmogodišnji period 2021-2027, do kraja 2022. godine, ali i tokom 2023. godine planirano je potpisivanje Finansijskih sporazuma za dio programa koji će Crnoj Gori biti na raspolaganju kroz IPA III perspektivu. Važno je napomenuti da se već od 2023. godine može očekivati početak aktivnosti u pogledu povlačenja dostupnih sredstava kroz nove programe, koje uključuju najprije sprovođenje procedura pripreme tenderske dokumentacije, kao i procedura ugovaranja, a potom i implementaciju ugovorenih projekata koja obuhvata i realizaciju plaćanja.

Implementacija projekata

Plan izdataka za 2023. godinu uključuje i iznos sredstava dijela plaćanja koja će se potencijalno realizovati krajem 2022. godine, ali čija realizacija do kraja iste nije sigurna, usled niza faktora koji utiču na proces plaćanja (a koji se odnose na proceduru provjere prihvatljivosti troškova koja prethodi samom činu plaćanja i koja zbog prirode troškova i njihovog pravdanja traje i po nekoliko mjeseci, čime je trenutak realizacije plaćanja i uslovljen). Imajući u vidu navedeno, prognoza potrebnih sredstava za 2023. godinu odstupa od dinamike implementacije projekata u određenoj mjeri.

Kao jedan od ključnih preduslova za upravljanje EU fondovima i izvještavanje o potrošnji sredstava postoji obaveza izrade/ustrojavljanja relevantnog Informacionog sistema za potrebe upravljanja sredstvima pretpristupne podrške. IPA tijela trenutno koriste Informacioni sistem SAP u okviru kojeg je razvijen poseban modul za potrebe upravljanja IPA programima, a u cilju unapređenja procesa vođenja evidencije i u krajnjem procesa izvještavanja neophodno je pristupiti ili unapređenju postojećeg ili izradi novog Informacionog sistema za potrebe vođenja evidencije u vezi sprovođenja nadolazećih IPA III programa. Dodatno, uzevši u obzir definisana mjerila (benchmark) za Poglavlje 22 – Regionalna politika i koordinacija strukturnih instrumenata, postoji obaveza izrade i ustrojavljanja elektronskog (informacionog) sistema za praćenje sprovođenja EU programa nakon pristupanja EU, tzv. Upravljački informacioni sistem (Management Information System - MIS). Navedeni sistem treba da obuhvati evidenciju podataka od nivoa Programa, preko dostupnih sredstava, do praćenja sprovođenja ugovora i ostvarivanja definisanih indikatora. Glavni korisnici MIS Informacionog sistema će biti ključna tijela koja će biti dio strukture za upravljanje EU fondovima: Upravljačko tijelo (Managing Authority), Tijelo nadležno za sertifikaciju (Certifying Authority), Posrednička tijela nadležna za sprovođenje politika (Intermediate Bodies for policy management), Posrednička tijela za finansijsko upravljanje (Intermediate Bodies for financial management), Revizorsko tijelo (Audit Authority), ali i korisnici projekata. U cilju efikasnog i efektivnog korišćenja EU sredstava i izvještavanja relevantnih tijela, kroz MIS sistem će se generisati svi relevantni registri i izveštaji. U skladu sa navedenim, izrada navedenog Informacionog sistema iziskuje obezbjeđivanje potrebnih sredstava, u cilju blagovremenog početka aktivnosti koje će doprinijeti ispunjavanju navedenog mjerila, čije je ostvarenje jedan od preduslova za zatvaranje Poglavlja 22. Za izradu MIS sistema moguće je iskoristiti dio EU sredstava kroz određene projekte tehničke podrške, u kom pravcu se već sada ide, ali imajući u vidu iskustva država regiona u pogledu potrebnih finansijskih sredstava za izradu ovakvog sistema vrlo je moguće da će se dio sredstava morati obezbijediti i iz državnog budžeta ako se za to ukaže potreba.

U narednoj tabeli prikazani su iznosi sredstava predviđeni za projekte koji se realizuju u okviru modela samostalnog upravljanja IPA sredstvima :

Ugovorno tijelo:	Ukupna vrijednost planirane/ugovorene obaveze	2023	2024	2025	Ukupno (iz donacija i opštih prihoda)
Ministarstvo finansija - Direktorat za finansiranje i ugovaranje sredstava EU pomoći (CFCU)	41.742.272,84	18.218.741,06	3.599.737,49	1.332.582,24	23.151.060,79
Ministarstvo poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede - IPARD	45.766.004,43	14.093.333,34	8.372.671,14	9.300.000,00	31.766.004,48
Uprava za kapitalne projekte	32.367.038,70	26.936.643,89	14.661.772,16	5.014.753,03	46.613.169,08
Ukupno	119.875.315,97	59.248.718,29	26.634.180,79	15.647.335,27	101.530.234,35

Tabela 19 – iznosi sredstava predviđeni za projekte koji se realizuju u okviru modela samostalnog upravljanja IPA sredstvima (u eur.)

Makroekonomske projekcije, 2022-2025 - Osnovni scenario

CG: Makroekonomske projekcije, 2022-2025 Osnovni scenario	2021	2022	2023	2024	2025
Nominalni BDP u mil.€	4.955,1	5.700,4	6.174,6	6.549,2	6.890,5
Nominalni rast	18,4	15	8,3	6,1	5,2
Realni rast	13	7,7	4,4	4	3,5
Inflacija (prosjeak)	2,4	12	5	3	2,2
(realne stope rasta u %)					
Realni rast BDP-a	13	7,7	4,4	4	3,5
Domaća tražnja	0,1	10,2	3	3,4	2,6
Potrošnja domaćinstava	40	11,6	2,4	2,9	2
Potrošnja države	0,5	1,8	2,5	1,9	1,5
Bruto investicije	-10,5	12,8	4,6	5,4	4,9
Bruto investicije u osnovna srestva	-12,3	1,8	6,3	7,1	6,4
Promjena zaliha	4,6	66,7	0	0	0
Izvoz roba i usluga	81,9	13,6	9	7,3	6,6
Uvoz roba i usluga	13,7	16,7	5,1	5,3	4,2
Makroekonomske indikatori	rast u procentima ako nije naznačeno drugačije				
Rast zaposlenosti	-3,1	11,7	4	3,2	3,1
Rast zarada (bruto)	1,3	11	6	4	3
Stopa nezaposlenosti	16,6	15,5	14,5	13,7	12,9
Neto SDI % BDP	11,7	10,5	10,5	9,9	9,4
Novoodobreni krediti	22,1	34,6	10,8	7,9	6,8

U Parlamentarnoj budžetskoj kancelariji obavljaju se stručni poslovi koji se odnose na: izradu istraživačkih radova, odnosno analitičkih informativnih materijala i sažetaka relevantnih zvaničnih domaćih publikacija i publikacija međunarodnih institucija na teme od značaja za sprovođenje ekonomske i fiskalne politike, posebno u vezi sa ekonomskim i fiskalnim tendencijama u Crnoj Gori, kao i sa najznačajnijim globalnim tendencijama u oblasti ekonomije i finansija, u cilju podrške radu poslanika; saradnju sa domaćim i stranim institucijama, međunarodnim organizacijama i parlamentarnim budžetskim kancelarijama nacionalnih parlamenata i drugim srodnim službama.

Poseban doprinos u formiranju Parlamentarne budžetske kancelarije pružila je Vestminsterska fondacija za demokratiju uz podršku Ambasade Velike Britanije u Podgorici, u sklopu projekta „Jačanje finansijskog nadzora Skupštine Crne Gore“ (2016-2018), koji je imao za cilj stvaranje stručnog jezgra koje će omogućiti Skupštini Crne Gore da značajnije učestvuje u budžetskom ciklusu, a poslanicima da imaju na raspolaganju podršku prilikom analize i rasprave o ključnim budžetskim dokumentima i zakonima sa značajnim fiskalnim uticajem.

Kancelarija je formirana i započela je sa radom oktobra 2020. godine, kao uža organizaciona jedinica Parlamentarnog instituta, u okviru Sektora za istraživanje, dokumentacione poslove i istraživačku mrežu Skupštine Crne Gore. Novim Pravilnikom o organizaciji i sistematizaciji Službe Skupštine Crne Gore, donesenim u julu 2021. godine, Kancelarija je izdvojena kao samostalna organizaciona jedinica.